

БОЛОВСРОЛЫН СУДАЛГААНЫ ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭН
Боловсролын бодлого, төлөвлөлтийн сектор

**БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРЫН
ХӨГЖЛИЙН ДУНД ХУГАЦААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ (2021-2030)- НИЙ
ХЭРЭГЖИЛТИЙН ЯВЦЫН СУДАЛГААНЫ ТАЙЛАН**

(Сургуулийн өмнөх ба ерөнхий боловсролын зорилтын хүрээнд)

Улаанбаатар хот

2024 он

АГУУЛГА

Өмнөх үг

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

БҮЛЭГ I. ЕРӨНХИЙ ТОЙМ

- 1.1. Товч танилцуулга
- 1.2. Үндсэн зорилго
- 1.3. Судалгааны арга зүй.
- 1.4. Судалгааны ажлын гол үр дүн
- 1.5. Бодлогын хэрэгжилтийн үр дүнгийн хураангуй
- 1.6. Дүгнэлт

БҮЛЭГ II. БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРЫН ХӨГЖЛИЙН ДУНД ХУГАЦААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛТУУД

- 2.1.Зорилго
- 2.2.Зарчим
- 2.3.Үндсэн чиглэл
- 2.4.Хамрах хүрээ, хугацаа.
- 2.5.Зорилтын хураангуй
- 2.6.Үр дүнгийн хураангуй

БҮЛЭГ III БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРЫН ХӨГЖЛИЙН ДУНД ХУГАЦААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХӨТӨЛБӨР АРГА ХЭМЖЭЭ

- 3.1.Сургуулийн өмнөх боловсролын зорилт, хөтөлбөр, үйл ажиллагаа
- 3.2.Ерөнхий боловсролын зорилт, хөтөлбөр, үйл ажиллагаа.

БҮЛЭГ IV МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

- 4.1.Сургуулийн өмнөх боловсролын зорилт арга хэмжээний биелэлт.
- 4.2. Ерөнхий боловсролын зорилт арга хэмжээний биелэлт.
- 4.2. Сургуулийн өмнөх ба ерөнхий боловсролын сургалтын орчны зорилт арга хэмжээний биелэлт

БҮЛЭГ V

- 5.1. Ерөнхий үр дүн.
- 5.2. Судалгааны үр дүн, цаашид авах арга хэмжээний санал
- 5.3. Зөвлөмж

Ном зүй

Хавсралт

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

БСҮХ – Боловсролын судалгааны үндэсний хүрээлэн

ДБ – Дээд боловсрол

ЕБ – Ерөнхий боловсрол

ЕБС – Ерөнхий боловсролын сургууль

МБ – Мэргэжлийн боловсрол

СӨБ – Сургуулийн өмнөх боловсрол

ТХЗ – Тогтвортой хөгжлийн зорилт

ХНХС – Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайд

ЭЗХАХБ – Эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллага

ЭМС -Эрүүл мэндийн сайд

ЭША – Эрдэм шинжилгээний ажилтан

Өмнөх үг

Монгол Улсын боловсролын салбарын хөгжлийн дунд хугацааны төлөвлөгөөг боловсролын салбарын төрийн болон төрийн бус өмчийн байгууллага, мэргэжлийн байгууллага, салбарын эрдэмтэн судлаач, багш нарын өргөн бүрэлдэхүүн бүхий баг “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, холбогдох хууль, бодлогын бусад баримт бичигтэй нийцүүлэн боловсруулж Монгол Улсын боловсролын салбарын хөгжлийн дунд хугацааны төлөвлөгөө (2021-2030)-г БСШУ-ын сайдын 2020 оны 10 дугаар сарын 09 ны өдрийн А/29 тушаалаар баталснаар хэрэгжүүлж эхэлсэн.

Боловсролын салбарын хөгжлийн дунд хугацааны төлөвлөгөө (2021-2030)-ний зорилго нь “Монгол Улсын иргэний хөгжлийн хэрэгцээг хангахуйц чанартай, нээлттэй, тэгш хүртээмжтэй, уян хатан боловсролын үйлчилгээнд тулгуурлан мэдлэгт суурилсан нийгэм болон дижитал технологийн эринд ажиллаж амьдрах нийгмийн идэвхтэй оролцоо бүхий, тасралтгүй хөгжих чадамжтай иргэнийг цогцоор нь хөгжүүлэх” юм.

Монгол улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр болон түүнийг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг Засгийн газрын 2020 оны 12 дугаар сарын 09-ний өдрийн 203 дугаар тогтоолоор баталсан бөгөөд төлөвлөгөө нь 6 бодлого, 259 зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх 1087 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн. Энэ үйл ажиллагааны хөтөлбөрт боловсролын салбарт “Монгол Улсын боловсролын салбарын хөгжлийн дунд хугацааны төлөвлөгөө”-нд тусгагдсан зорилт, хөтөлбөр арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэхээр төлөвлөгдсөн.

Монгол Улсын боловсролын салбарын хөгжлийн дунд хугацааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хийсэн судалгааг Монгол Улсын Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусган боловсролын салбарт ажлын тайланг үндэслэн хийлээ.

Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоолоор баталсан “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-ын 6.2.1-т заасан аргачлалаар, тоо болон чанараар илэрхийлэх боломжгүй тохиолдолд журмын 6.2.2-т заасан аргачлалаар хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн болно.

БҮЛЭГ I

ЕРӨНХИЙ ТОЙМ

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРЫН ХӨГЖЛИЙН ДУНД ХУГАЦААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙН ЯВЦЫН СУДАЛГААНЫ ТАЙЛАН

(Сургуулийн өмнөх ба ерөнхий боловсролын салбарын зорилт)

1.1. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА. БСШУ-ын сайдын 2020 оны 10 дугаар сарын 09 ны өдрийн А/29 тушаалаар батлагдсан Монгол Улсын боловсролын салбарын хөгжлийн дунд хугацааны төлөвлөгөө (2021-2030)-нд тусгагдсан сургуулийн өмнөх ба ерөнхий боловсролын салбарын зорилт, хөтөлбөр, үйл ажиллагааны хэрэгжилтийн явцын судалгааны тайланг 2023 он, 2023-2024 оны байдлаар танилцуулж байна.

Салбарын дунд хугацааны төлөвлөгөөнд сургуулийн өмнөх ба ерөнхий боловсролын салбарын зорилт нэг (чанар)-ийн хүрээнд 8 хөтөлбөр, 37 үйл ажиллагаа, зорилт хоёр. (хүртээмж)-ийн хүрээнд 9 хөтөлбөр 31 үйл ажиллагаа, зорилт гурав. (менежмент)-ийн хүрээнд 6 хөтөлбөр 23 үйл ажиллагаа бүгд зорилт 6, хөтөлбөр 23, үйл ажиллагаа 91 -ийг хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан байна. Үүнээс.

1. Сургуулийн өмнөх боловсролын зорилт нэг (чанар)-ийн хүрээнд 4 хөтөлбөр, 11 үйл ажиллагаа, зорилт хоёр (хүртээмж)-ийн хүрээнд 5 хөтөлбөр 17 үйл ажиллагаа, зорилт гурав (Менежмент)-ийн хүрээнд 1 хөтөлбөр 3 үйл ажиллагаа нийт зорилт 3, хөтөлбөр 10, үйл ажиллагаа 31-ийг хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан.
2. Ерөнхий боловсролын зорилт нэг. (чанар)-ийн хүрээнд 4 хөтөлбөр, 26 үйл ажиллагаа, зорилт хоёр. (хүртээмж)-ийн хүрээнд 4 хөтөлбөр 16 үйл ажиллагаа, зорилт гурав. (менежмент)-ийн хүрээнд 3 хөтөлбөр 12 үйл ажиллагаа нийт зорилт 3, хөтөлбөр 11, үйл ажиллагаа 44 -ийг хэрэгжүүлэхээр тус тус тусгагдсан.

1.2. ЗОРИЛГО

Салбар дунд хугацааны тайлангийн хэрэгжилтийн явцын судалгааны зорилго нь тус төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийн явц хүлээгдэж буй үр дүнд чиглэж байгаа эсэхийг тодруулах, хөтөлбөр үйл ажиллагаа тус бүрийн хэрэгжилтийн явцыг тодорхойлох, 2030 он хүртэл хугацааны хэрэгжилтийг хангах, шийдвэр гаргах түвшинд мэдээлэл хүргэх, зөвлөн туслах дэмжлэг үзүүлэх, арга хэмжээний цаашдын гүйцэтгэл, үр дүн, үр нөлөөг нэмэгдүүлэх, хэрэгжүүлэгч байгууллагын үүрэг, хариуцлагыг дээшлүүлэхэд оршино.

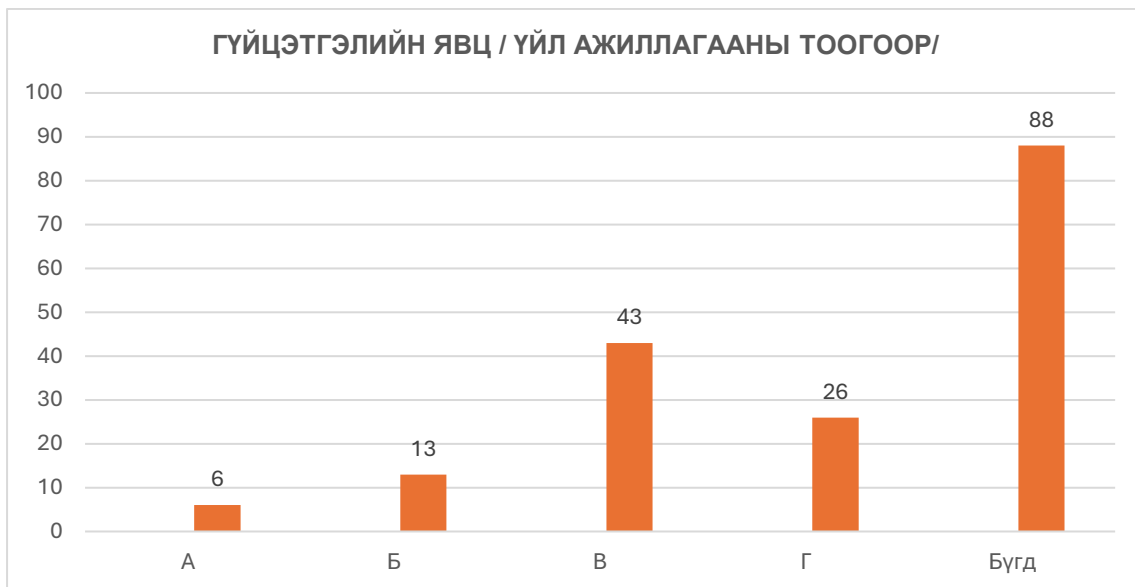
1.3 АРГА ЗҮЙ

Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоолоор баталсан “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-ыг баримтлан Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн тайланд баримтын судалгаа хийж, салбарын дунд хугацааны төлөвлөгөөний арга хэмжээг нэг бүрчлэн хянаж, сургуулийн өмнөх ба ерөнхий боловсролын салбарт төлөвлөгдсөн 91 арга хэмжээний хэрэгжилтийг илрүүлэх аргачлалаар судалгаа хийсэн. Мөн салбарын яам, БЕГ, БСҮХ, БҮТ зэрэг салбарын байгууллагын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний цахим хэрэгжилтийн сан тайлан, салбарын статистик мэдээг судалгааны ажлын үндсэн суурь мэдээлэл болгон ашигласан болно.

1.4 СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ҮР ДҮН

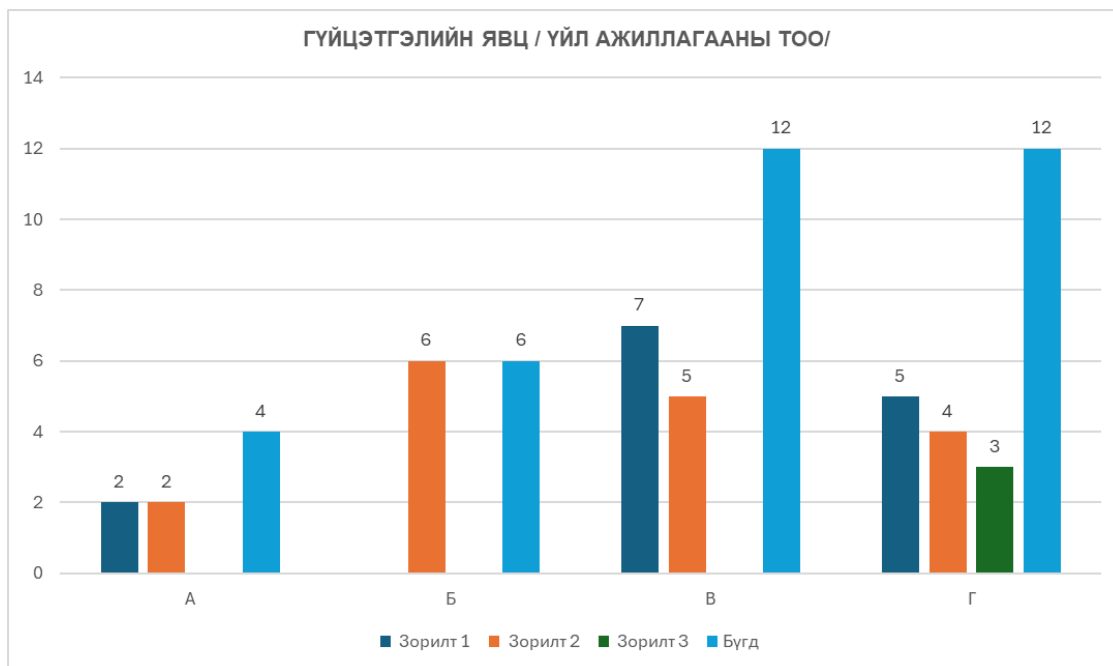
Монгол Улсын боловсролын салбарын хөгжлийн дунд хугацааны төлөвлөгөө (2021-2030)-нд тусгагдсан сургуулийн өмнөх ба ерөнхий боловсролын салбарын зорилт, хөтөлбөр, үйл ажиллагааны хэрэгжилт 2023 он, 2023-2024 оны 2023-2024 оны байдлаар 70,4 хувийн хэрэгжилттэй хэрэгжиж байна.

Бүгд.

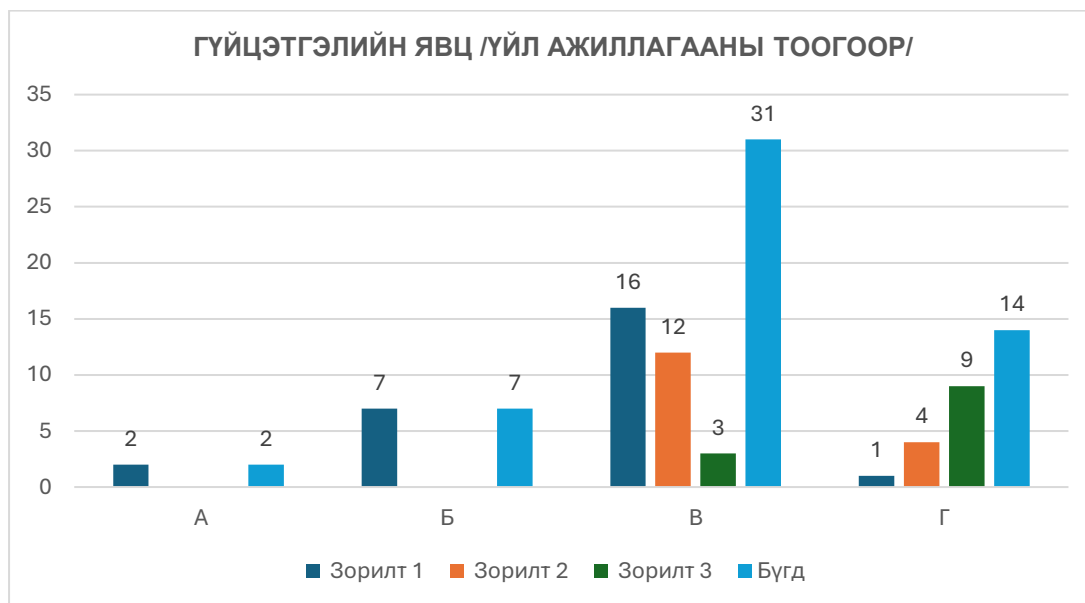
Хөтөлбөр арга хэмжээний хэрэгжилт. СӨБ, ЕБС-ийн салбарын зорилт тус бүрээр

Нэг. Сургуулийн өмнөх боловсролын зорилт 3, хөтөлбөр 10, үйл ажиллагаа 33-ийг хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан:

Уг сургуулийн өмнөх боловсролын дунд хугацааны хөгжлийн бодлогын хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлж буй 33 арга хэмжээнээс 2023-2024 оны байдлаар (А) үр дүнтэй (100.0%) хэрэгжсэн 4, (Б) тодорхой үр дүнд хүрсэн 6, (В) эрчимжүүлэх шаардлагатай 12, (Г) үр дүнгүй хэрэгжсэн 12 үйл ажиллагаа байна.

Хоёр: Ерөнхий боловсролын зорилт нийт зорилт 3, хөтөлбөр 11, үйл ажиллагаа 55 -ийг хэрэгжүүлэхээр тус тусгагдсан.

Уг сургуулийн өмнөх боловсролын дунд хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд хэрэгжүүлж буй 33 арга хэмжээнээс 2023-2024 оны байдлаар (А) үр дүнтэй (100.0%) хэрэгжсэн 2, (Б) тодорхой үр дүнд хүрсэн 7, (В) эрчимжүүлэх шаардлагатай 31, (Г) үр дүнгүй хэрэгжсэн 14 үйл ажиллагаа байна.

1.5. Бодлогын хэрэгжилтийн үр дүнгийн хураангуй

Сургуулийн өмнөх боловсрол

1. 5 настай бүх хүүхэд сургуульд бэлтгэгдсэн байна.
2. Хүүхэд бүр ялангуяа малчин, бага орлоготой өрхийн болон тусгай хэрэгцээт хүүхдүүд хэрэгцээ, боломждоо нийцсэн СӨБ-ын үйлчилгээнд хамрагдсан байна.
3. Бодлого, хэрэгжилтийн үр дүнг тооцдог чанарын баталгаажуулалттай болсон байна

Ерөнхий боловсрол

1. Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын сурлагын амжилтад ахиц гарч, хот, хөдөөгийн сурагчдын үнэлгээний гүйцэтгэлийн ялгаа багассан байна.
2. Газар зүйн байршил, нийгэм эдийн засгийн нөхцөл, хөгжлийн онцлог, ялгаатай байдлаас үл хамааран бага, дунд боловсролын үйлчилгээнд бүрэн хамрагдсан байна. /тэгш, хүртээмжтэй/
3. Ерөнхий боловсролын сургуулийн дотоод үр ашиг сайжирч, үр дүнг тооцдог чанарын баталгаажуулалттай болсон байна.

1.6 .ДҮГНЭЛТ

Сургуулийн өмнөх ба ерөнхий боловсролын дунд хугацааны хөгжлийн бодлогын хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлж буй нийт 88 арга хэмжээнээс 2023-2024 оны байдлаар (А) үр дүнтэй (100.0%) хэрэгжсэн 6, (Б) тодорхой үр дүнд хүрсэн 13, (В) эрчимжүүлэх шаардлагатай 43, (Г) үр дүнгүй хэрэгжсэн 26 үйл ажиллагаа байна.

Арга хэмжээний хэрэгжилт 70,4 хувьтай, 29,6 хувь үр дүнгүй хэрэгжиж байгаа гэсэн судалгааны дүн гарч байна. Нийт хэрэгжээгүй арга хэмжээний ихэнх нь боловсролын засаглал, удирдлага, зохион байгуулалтын чиглэлээр төлөвлөгдсөн ажлууд байна. Энэ нь бодлогын засаглал удирдлага зохион байгуулалтын чиглэлээр бүх шатны байгууллага төлөвлөсөн арга хэмжээгээ хэрэгжүүлдэггүй болохыг харуулж байна. Бусад зорилтын хөтөлбөр арга хэмжээний хувьд төлөвлөлтийг суурь судалгаа, тооцоололгүй хийдэг, төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай төсөв батлагддаггүй болон удирдлага зохион байгуулалтын ажлууд удаашралттай явагдаж байгааг харуулж байна.

Бодлогын хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн үе шат бүрд хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүдийг боловсролын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгаж тодорхой үр дүнд хүргэх өөрчлөлтийг хэмжих шалгуур үзүүлэлтийг арга хэмжээ, зорилт, зорилгын эцсийн зорилгод нийцүүлэн тодорхойлоогүй улмаас хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг бүрэн илэрхийлэх, хэмжих боломжгүй хүргэж байна. Иймд бодлогын баримт бичигт тусгагдсан арга хэмжээг Монгол улсын газрын газар, салбарын яам, хэрэгжүүлэгч байгууллагууд тус арга хэмжээг хэрхэн хэрэгжүүлэх талаар урьдчилсан судалгааг бүрэн хийж, хэрэгжүүлэх ажлын хүрээг зөв тодорхойлж, шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгж, суурь болон зорилтот түвшинг оновчтой төлөвлөх, тухай арга хэмжээг үндсэн хариуцагч байгууллага шалгуур үзүүлэлтийн дагуу иж бүрэн, үнэн зөв тайлагнаж, шалтгаан түүний үр дагаврыг тодорхойлж хэвших, мөн Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг төлөвлөхдөө Боловсролын хөгжлийн дунд хугацааны хөтөлбөрийн төлөвлөлтийн хугацаатай уялдуулж боловсруулдаг болох шаардлагатай байна.

Бүлэг II

БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРЫН ДУНД ХУГАЦААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ 2021-2030 ЗОРИЛТУУД

3.1 ЗОРИЛГО

2021-2030 онд хэрэгжүүлэх Боловсролын салбарын хөгжлийн дунд хугацааны төлөвлөгөө нь Монгол Улсын иргэний хөгжлийн хэрэгцээг хангахуйц чанартай, нээлттэй, тэгш хүртээмжтэй, уян хатан боловсролын үйлчилгээнд тулгуурлан, бие хүний төлөвшлөөс мэдлэгт суурилсан нийгэм цогцлоон хөгжүүлэх, дижитал технологийн эринд ажиллаж амьдрах, нийгмийн идэвхтэй оролцоо бүхий, тасралтгүй хөгжих чадамжтай, эрүүл иргэнийг цогцоор 100 хөгжүүлэхийг зорих юм.

3.2 ЗАРЧИМ

Хүний цогц хөгжлийг төв болгон энэхүү төлөвлөгөөг дараах зарчмуудыг баримтлан боловсрууллаа. Үүнд:

- Иргэн бүрд боловсролын үйлчилгээнд тэгш хамрагдах боломж олгох
- Боловсролын үйлчилгээнд оролцогч талуудын хамтын оролцоо, үүрэг, хариуцлагыг бэхжүүлэх, дэмжих;
- Боловсролын салбарын тогтвортой бодлого, мэргэжлийн удирдлагыг бэхжүүлэх;
- Боловсролын бодлогын босоо болон хөндлөн уялдааг хангах;
- Ухаалаг, дижитал технологийг бүх түвшний боловсрол, сургалтад ашиглах;
- Сургалтын орчин, хэрэглэгдэхүүн болон үйл ажиллагаанд ногоон хөгжлийг дэмжих.

3.3 ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ.

Салбарын хөгжлийн дунд хугацааны төлөвлөгөөг монгол хүний насан туршийн хөгжил, түүнийг дэмжих чанартай боловсролын тогтолцоог бэхжүүлэх 3 үндсэн чиглэлийн хүрээнд тодорхойлсон.

1. Боловсролын чанар ба нийц.

Монгол Улсын боловсролын салбарын нэн тэргүүний тулгамдаж буй асуудал нь боловсролын чанар, нийц гэдгийг салбарын судалгаа, дүн шинжилгээ болон талуудын оролцоотой хийсэн хэлэлцүүлгийн үр дүнгээс харагдсан. Суралцагчийн сурлагын амжилт нь доогуур, хот, хөдөөд болон нийгэм эдийн засгийн хувьд ялгаатай байна. Төгсөгчдийн эзэмшсэн мэдлэг, ур чадвар, хандлага суралцахуйн зорилтод хүрдэггүй, нийгмийн хэрэгцээ болон хөдөлмөрийн зах зээлийн шаардлагатай нийцэхгүй байна. Иймд боловсролын чанар ба нийцийг сайжруулах нь БСХДХТ-ний тэргүүлэх зорилт бөгөөд энэ зорилтыг хэрэгжүүлэх үндсэн стратеги нь сургалтын хөтөлбөр, үнэлгээний уялдаа, чанарыг сайжруулах, багшийн чадавхыг бэхжүүлэх, боловсролын түвшин хоорондын залгамж холбоог хангах, хөдөлмөрийн зах зээлийн шаардлагатай нийцүүлэх явдал юм. Ялангуяа хөдөө, орон нутгийн сургалтын байгууллага, багш нарт чиглэсэн арга хэмжээ нь хөдөө орон нутгийн боловсролын чанар, нийцийг сайжруулахад томоохон түлхэц болно гэж үзэж байна.

2. Боловсролын хүртээмж, тэгш хамран сургалт.

Боловсролын хүртээмж, тэгш хамран сургалттай холбоотой үндсэн асуудал нь малчин өрх, нийгмийн эмзэг бүлгийн болон тусгай хэрэгцээт суралцагч боловсролын үйлчилгээг бусадтай адил тэгш хүртэх боломж бага байгаад оршиж байна. Насан туршдаа суралцахуйг дэмжих, нээлттэй боловсрол, сургалтыг түгээн дэлгэрүүлэх, сургалтын уян хатан хэлбэрийг

ашиглах, үр дүнг албан ёсоор хүлээн зөвшөөрөх, баталгаажуулах, магадлан итгэмжлэх нь боловсролын бүх түвшинд тэгш хамран сургалтыг нэмэгдүүлэх гол стратеги юм. Үүний зэрэгцээ сургалтын байгууллагын дэд бүтэц, орчныг тусгай хэрэгцээт суралцагчдад ээлтэй байдлаар сайжруулах, малчин болон амьжиргааны түвшнээс доогуур орлоготой өрхийн суралцагчдад чиглэсэн хувилбарт сургалтын боломжуудыг бий болгох нь зүйтэй байна .

3. Боловсролын засаглал, удирдлага, зохион байгуулалт.

Монгол Улсын боловсролын засаглал, удирдлага, менежментэд тулгарч буй бэрхшээл нь боловсролын салбарын хүний нөөцийн тогтвортой байдал алдагдсан явдал юм. Боловсролын удирдах ажилтны нөөц дөрвөн жил тутам өөрчлөгддөг, мэргэжлийн бус удирдлага томилогддог, түүнийг дагаад боловсролын бодлогын залгамж чанар, тогтвортой байдал алдагддаг, хэрэгжилт саатдаг эсвэл зогсдог, өмнөх удирдлагын хийж бүтээснийг үгүйсгэж ямар ч нотолгоо, баримтгүйгээр шинэ ажил эхлүүлдэг зэрэг нь боловсролын салбарт ихээхэн саад бэрхшээл бас дарамт болж байна. БСХДХТ-ний гурав дахь тэргүүлэх чиглэл болох Боловсролын оновчтой засаглал, удирдлагыг бэхжүүлэх хүрээнд дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

Үүнд:

1. Мэргэжлийн байгууллагын ажлын уялдаа холбоог сайжруулж, чадавхыг бэхжүүлэх,
2. Салбарын хүний нөөцийн мерит зарчимд тулгуурласан улс төрөөс хараат бус бодлого хэрэгжүүлэх,
3. Багшийн менежментийг сайжруулах, өгөгдөл мэдээлэл, нотолгоонд суурилсан төлөвлөлтийн дагуу ажиллах,
4. Сургалтын байгууллагын тэр дундаа СӨБ болон бага, дунд боловсролын байгууллагын чанарын дотоод болон хөндлөнгийн баталгаажуулалтыг сайжруулах зэргээр тулгамдаж буй асуудлуудыг шийднэ.

3.4 ХАМРАХ ХҮРЭЭ, ХУГАЦАА.

Боловсролын салбарын хөгжлийн дунд хугацааны төлөвлөгөө нь насан туршдаа суралцахуй, СӨБ, БДБ, МБС, дээд боловсролыг 2021-2030 онд хөгжүүлэхэд чиглэгдэнэ.

3.5 ЗОРИЛТЫН ХУРААНГУЙ

Монгол Улсын боловсролын хөгжлийн урт болон дунд хугацааны зорилтуудын хэрэгжилтийг хангах, дэлхийн нийтийн чиг хандлагад нийцүүлэн салбарын 2021-2030 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн хүрээнд дараах зорилтыг тодорхойлсон. Үүнд:

1.САЛБАРЫН ТҮВШИНД

Код 101. Зорилт.

- 1.1. Боловсролын чанар, залгамж холбоо, нийцийг сайжруулах
- 1.2. Иргэдэд насан туршдаа суралцах боломжийг олгож боловсролын хүртээмж, тэгш хамран сургалтыг нэмэгдүүлэх
- 1.3. Боловсролын оновчтой засаглал, удирдлага, зохион байгуулалтыг бэхжүүлэх

2. СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛ

Код Зорилт

- 2.1.Бага насны хүүхдийн цогц хөгжлийн хэрэгцээнд нийцсэн, дараагийн түвшний сургалттай уялдаатай СӨБ-ын чанартай үйлчилгээг бэхжүүлэх

2.2 Хөгжлийн онцлог, газарзүйн байршил, нийгэм, эдийн засгийн нөхцөлөөс үл хамааран бүх хүүхдийн СӨБ-ын үйлчилгээнд тэгш хамрагдах боломжийг нэмэгдүүлэх

2.3 СӨБ-ын байгууллагын зохион байгуулалт, менежментийн үр ашигтай байдлыг сайжруулах

3. БАГА, ДУНД БОЛОВСРОЛ

Код Зорилт

3.1. Бага, дунд боловсролын үйлчилгээний чанарыг сайжруулах

3.2 Хөгжлийн онцлогоос үл хамааран суралцагчийн бага, дунд боловсролын үйлчилгээнд тэгш хамрагдах боломжийг нэмэгдүүлэх

3.3 Ерөнхий боловсролын сургуулийн зохион байгуулалт, менежментийн үр ашгийг сайжруулах

4. МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ, СУРГАЛТ

Код Зорилт

4.1 Иргэдийн ажил эрхлэх ур чадварын хэрэгцээ, хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, ажил олгогчийн шаардлага, олон улсын түвшинд нийцүүлэн чанарыг сайжруулах

4.2 Иргэдэд насан туршдаа суралцаж, мэргэжил, ур чадвар эзэмших, мэргэшлийн түвшин дээшлүүлэх уян хатан, нээлттэй сургалтын боломжийг олгох замаар хүртээмж, тэгш хамран сургалтыг нэмэгдүүлэх

4.3 Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл, салбар дундын зохицуулалт бүхий МБС-ын бие даасан засаглал, удирдлагыг боловсронгуй болгох

5. ДЭЭД БОЛОВСРОЛ

Код Зорилт

5.1 Суралцагчийн хэрэгцээ, шинжлэх ухаан, эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэл, олон улсын түвшинд нийцүүлэн чанарыг сайжруулах

5.2 Нээлттэй, уян хатан боловсролыг хөгжүүлэх замаар тэгш боломжийг нэмэгдүүлэх

5.3 Дээд боловсролын засаглал, удирдлага, зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох

3.6 ХҮРЭХ ҮР ДҮНГИЙН ХУРААНГУЙ.

СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛ

Код Зорилт

2.1 5 настай бүх хүүхэд сургуульд бэлтгэгдсэн байна.

2.2 Хүүхэд бүр ялангуяа малчин, бага орлоготой өрхийн болон тусгай хэрэгцээт хүүхдүүд хэрэгцээ, боломждоо нийцсэн СӨБ-ын үйлчилгээнд хамрагдсан байна.

2.3 Бодлого, хэрэгжилтийн үр дүнг тооцдог чанарын баталгаажуулалттай болсон байна.

2. БАГА, ДУНД БОЛОВСРОЛ

Код 3.1 3.2 Зорилт

3.1 Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын сурлагын амжилтад ахиц гарч, хот, хөдөөгийн сурагчдын үнэлгээний гүйцэтгэлийн ялгаа багассан байна.

3.2.Газар зүйн байршил, нийгэм эдийн засгийн нөхцөл, хөгжлийн онцлог, ялгаатай байдлаас үл хамааран бага, дунд боловсролын үйлчилгээнд бүрэн хамрагдсан байна. /тэгш, хүртээмжтэй/

3.3 Ерөнхий боловсролын сургуулийн дотоод үр ашиг сайжирч, үр дүнг тооцдог чанарын баталгаажуулалттай болсон байна.

3. МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ, СУРГАЛТ

Код. Зорилт

- 4.1. МБС-ын байгууллагын чадавх, багш нарын чадамж сайжирсан байна.
- 4.2. Тусгай хэрэгцээтэй иргэдийг дэмжсэн уян хатан суралцахуйн боломжийг бий болгож, хүртээмжийг нэмэгдүүлсэн байна.
- 4.3 МБС-ын байгууллагыг төрөлжүүлж, бие даасан удирдлагын тогтолцоо бүрдсэн байна.

5. ДЭЭД БОЛОВСРОЛ

Код. Зорилт

- 5.1. Дээд боловсролын төгсөгчдийн мэргэшил олон улсын стандарт, Монгол Улсын хөдөлмөрийн зах зээлийн шаардлага хангасан байна. Хөдөө орон нутгийн дээд боловсролын сургалтын байгууллагын багш нарыг эрдэмжүүлж, докторын зэрэгтэй багшийн эзлэх хувийг 50-д хүргэсэн байна.
- 5.2. Нээлттэй, цахим, онлайн, зайн сургалтын хэлбэрүүдийг өргөжүүлсэн байна. Хөдөө орон нутгийн авьяаслаг суралцагчдыг төрөөс дэмжсэн байна.
- 5.3 Төрийн өмчийн их сургуулиуд бие даасан засаглалтай болж, сургалтын байгууллагуудыг эрэмбэлж, чансаа тогтоосон байна. Их сургуулийг бүсчлэн хөгжүүлж, судалгааны их сургууль байгуулж төрөөс дэмжсэн байна.

БҮЛЭГ III
БОЛОВСРОЛЫН ЗОРИЛТЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР, ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

3.1. СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН ЗОРИЛТЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР, ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Сургуулийн өмнөх боловсролын зорилт нэг. (Чанар)-ийн хүрээнд 4 хөтөлбөр, 11 үйл ажиллагаа, зорилт хоёр. (Хүртээмж)-ийн хүрээнд 5 хөтөлбөр 17 үйл ажиллагаа, зорилт гурав. (Менежмент)-ийн хүрээнд 1 хөтөлбөр 3 үйл ажиллагаа нийт зорилт 3, хөтөлбөр 10, үйл ажиллагаа 31-ийг хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан.

Зорилт нэг. (Чанар): Бага насны хүүхдийн цогц хөгжлийн хэрэгцээнд нийцсэн, дараагийн түвшний сургалттай уялдаатай СӨБ-ын чанартай үйлчилгээг бэхжүүлэх

1. Сургуулийн өмнөх боловсролын сургалтын хөтөлбөрийг Монгол хүүхдийн хүмүүжил, төлөвшлийг хангах чиглэлээр сайжруулах
 - 1.1. СӨБ-ын сургалтын хөтөлбөрийн агуулгыг монгол хүүхдийг төлөвшүүлэх, хэл, түүх, соёл, эх оронч сэтгэлгээ, үндэсний өв уламжлал бүхий агуулгаар баяжуулах, сайжруулах
 - 1.2. Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлог, суралцах чадамжид суурилсан уян хатан сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө үнэлгээний арга зүйг боловсронгуй болгох
2. Чадварлаг багш арга хэмжээг хэрэгжүүлж, мэргэжлийн стандартыг нэвтрүүлэн хөдөлмөрийн бүтээмж, гүйцэтгэлд суурилсан үнэлгээний тогтолцоонд шилжүүлэх
 - 2.1. СӨБ-ын багш мэргэжлийн стандартыг боловсруулж баталгаажуулах, стандартад тусгай хэрэгцээт хүүхэдтэй ажиллах чадварыг тусгах
 - 2.2. Стандартад нийцүүлэн СӨБ-ын багш мэргэжлийн ур чадвараа тасралтгүй дээшлүүлэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх
 - 2.3. Цэцэрлэгт тусгай хэрэгцээт боловсролын багш, ээлжийн багш ажиллуулах
 - 2.4. СӨБ-ын туслах багшийг багш бэлтгэдэг их, дээд сургуульд бэлтгэх
3. Эцэг, эх, асран хамгаалагчийн боловсролын хөтөлбөр
 - 3.1. Эцэг, эх, асран хамгаалагчийн ур чадварыг үнэлэх суурь судалгаа хийх
 - 3.2. Хүүхдийн хөгжлийг дэмжих, эцэг эх, асран хамгаалагчийн сургалтын багцыг боловсруулах
 - 3.3. Сургалтуудыг орон нутгийн боловсролын газар, насан туршийн боловсролын төвүүдийг түшиглэн зохион байгуулах
4. Бага насны хүүхдийн хөгжлийн судалгааны чанар, нийцийг сайжруулан бодлогод тусгах
 - 4.1. 5 хүртэлх насны хүүхдийн цогц хөгжлийн судалгааг гурван жил тутамд зохион байгуулж, хүүхдийн хөгжлийн үндэсний жишиг (бенчмарк)-ийг тогтоох
 - 4.2. Судалгааны үр дүнг СӨБ-ын сургалтын хөтөлбөр, арга зүй, сургалтын хэрэглэгдэхүүн, багшийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад тусгах
 - 4.3. 5 настай хүүхдүүдийн сургуульд бэлтгэгдсэн байдлын үндэсний үнэлгээг жил бүр зохион байгуулах

Зорилт хоёр. (Хүртээмж): Хөгжлийн онцлог, газарзүйн байршил, нийгэм, эдийн засгийн нөхцөлөөс үл хамааран бүх хүүхдийн СӨБ-ын үйлчилгээнд тэгш хамрагдах боломжийг нэмэгдүүлэх

1. Цэцэрлэгийн дэд бүтэц, орчныг сайжруулах
 - 1.1. Цэцэрлэгийн хүчин чадал, бүтэц, барилгын насжилт, байршлыг оновчтой тогтоох
 - 1.2. Цэцэрлэгийн насны хүүхдийн тооны өсөлттэй уялдуулан хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх

- 1.3. Гадаа жорлонтой цэцэрлэгийг стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжтай болгох
- 1.4. Цэцэрлэгийн сургалтын хөтөлбөрийн суралцахуйн зорилттой нийцүүлэн жендэрийн мэдрэмжтэй тоглоом, сургалтын материалаар хангах
- 1.5. Тус багцад эцэг эхийн нийгэм, эдийн засгийн ялгаа, бичиг үсэгт тайлагдсан байдлыг харгалзан тусгасан байна
2. **Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоолны чанар, шим тэжээл, илчлэгийг нэмэгдүүлэх**
 - 2.1. Хүүхдийн хоолны шим тэжээл, илчлэгийг нормд хүргэх
 - 2.2. Цэцэрлэгийн хоол үйлдвэрлэлийн ажилтны ур чадварыг сайжруулах
 - 2.3. Хүүхдийн хоолны зардлыг нэмэгдүүлж, эцэг эх, асран хамгаалагчаас тодорхой хувийг гаргуулах
3. **Хот, хөдөөгийн бага орлоготой өрхийн хүүхдийг шаардлагатай хэрэглэгдэхүүнээр хангах**
 - 3.1. БУМС дахь эмзэг, бага орлоготой өрхийн мэдээллийн санг ХНХЯ-ны мэдээллийн баазтай уялдуулах
 - 3.2. Сургалтын шаардлагатай хэрэглэгдэхүүн, эрүүл ахуйн материалын жагсаалтыг шинэчилж, цэцэрлэг, хүүхдийн асрамжийн төвд нийлүүлэх үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх
4. **Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг СӨБ-ын үйлчилгээнд хамрагдах нөхцөлийг бүрдүүлэх**
 - 4.1. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд оршин суугаа газартаа цэцэрлэгт хамрагдах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх
 - 4.2. Тусгай цэцэрлэгийн барилгыг өргөтгөх, шинэчлэх, тавилга хэрэгсэл, техник тоног төхөөрөмжөөр хангах
 - 4.3. Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлог, шинж чанарт тохирсон, жендэрийн мэдрэмжтэй сургалтын модуль боловсруулах
 - 4.4. Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлогийг харгалзан сургалтыг зайнаас, онлайн болон танхимын орчинд явуулах арга зүйн сургалтыг СӨБ-ын багш нарт зохион байгуулах
5. **Нээлттэй боловсролын хөтөлбөр**
 - 5.1. Хүүхэд, эцэг эхчүүдэд зориулсан нээлттэй, цахим, онлайн, зайн сургалтын агуулга, хэрэглэгдэхүүний сан, платформыг их, дээд сургууль, мэргэжлийн байгууллага, иргэний нийгмийн байгууллага болон хувийн хэвшилтэй хамтран хөгжүүлэх
 - 5.2. Цэцэрлэгийн мэдээлэл, харилцаа технологийн дэд бүтцийг сайжруулах
 - 5.3. Нээлттэй, онлайн, зайн сургалтын агуулга, нөөцийн чанарыг баталгаажуулах мэргэжлийн байгууллагад дэмжлэг үзүүлэх

Зорилт гурав. (Менежмент): СӨБ-ын зохион байгуулалт, менежментийн үр ашигтай байдлыг сайжруулах

1. **Хөтөлбөр дэх (чанар) ийн хэрэгжилтийг дэмжих хүрээнд чанарын баталгаажуулалтын механизмыг бий болгох**
 - 1.1. СӨБ-ын байгууллагын чанарын дотоод баталгаажуулалтын стандарт122 боловсруулж, мөрдөх
 - 1.2. Чанарын дотоод баталгаажуулалтын менежментийн тогтолцоог бий болгох, хэрэгжүүлэх
 - 1.3. Чанарын дотоод баталгаажуулалтыг хэрэгжүүлэх хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх

3.2. ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН ЗОРИЛТЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР, ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Сургуулийн өмнөх боловсролын зорилт нэг. (Чанар)-ийн хүрээнд 4 хөтөлбөр, 26 үйл ажиллагаа, зорилт хоёр. (Хүртээмж)-ийн хүрээнд 4 хөтөлбөр 16 үйл ажиллагаа, зорилт гурав. (Менежмент)-ийн хүрээнд 3 хөтөлбөр 12 үйл ажиллагаа нийт зорилт 3, хөтөлбөр 11, үйл ажиллагаа 44 -ийг хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан.

Зорилт 3.1 (Чанар): Бага, дунд боловсролын үйлчилгээний чанарыг сайжруулах

1. БДБ-д монгол хэл, түүх, соёл, эх оронч сэтгэлгээ, үндэсний өв уламжлал, олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн агуулгаар баяжуулсан Монгол хүүхдийн хүмүүжлийг дээдэлсэн, хүүхдийн онцлогт нийцсэн сургалтын хөтөлбөр хэрэгжүүлэх

- 1.1. БДБ-ын сургалтын цөм хөтөлбөрийн агуулгыг монгол хүүхдийг төлөвшүүлэх, эх хэл, түүх, соёл, эх оронч сэтгэлгээ, үндэсний өв уламжлал, олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн агуулгаар баяжуулах, сайжруулах
- 1.2. Сайжруулсан хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх
- 1.3. Сурах бичиг, сургалтын хэрэглэгдэхүүн, материалд тавигдах шаардлагыг шинэчилж, нээлттэй, сонголттой, цахим эх үүсвэрүүдийг бий болгох
- 1.4. Хүүхдийн хөгжлийн онцлог, суралцах чадамжид суурилсан уян хатан сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө үнэлгээний арга зүйг боловсронгуй болгох
- 1.5. Хүүхдийн цогц хөгжлийн судалгаа хийж, хүүхдийн хөгжлийн жишиг үзүүлэлтүүдийг гурван жил тутамд тодорхойлох
- 1.6. Ерөнхий боловсролын сургуульд мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, жендерийн мэдрэмжтэй үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх

2. Чадварлаг багш арга хэмжээг хэрэгжүүлэх

- 2.1. Бага, дунд боловсролын үнэлгээг сайжруулах
- 2.2. Хөдөө орон нутгийн ЕБС-ийн чанарыг сайжруулах
- 2.3. Бага, дунд боловсролын багшид тавигдах мэргэжлийн нэгдсэн шаардлага буюу “Багш мэргэжлийн стандарт” боловсруулах
- 2.4. Бага, дунд боловсролын багш бэлтгэх хөтөлбөрийг сайжруулсан хөтөлбөртэй уялдуулан шинэчилж, багш бэлтгэх
- 2.5. Бага, дунд боловсролын багшийн мэргэжил дээшлүүлэх тогтолцоог уян хатан болгож, хэрэгжүүлэх (одоо мөрдөж буй журмыг шинэчлэх)
- 2.6. Багш нарт мэргэжлийн ур чадвараа тасралтгүй дээшлүүлэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх
- 2.7. ЕБС-д тусгай боловсролын багшийг давтан сургах, сэтгэл зүйч ажиллуулах
- 2.8. Залуу багшийг дадлагажуулах сургуульд суурилсан ментор сургалтыг хөгжүүлэх

3. Бага, дунд боловсролын үнэлгээг сайжруулах,

- 3.1. Ерөнхий боловсролын сургалтын чанарыг үнэлэх судалгааг жил бүр зохион байгуулж, үр дүнд суурилан чанарыг сайжруулах
- 3.2. 2022 онд олон улсын PISA үнэлгээнд хамрагдах
- 3.3. Олон улсын үнэлгээний үр дүнд үндэслэн үнэлгээг шинэчлэх
- 3.4. Үнэлгээг хэрэгжүүлэх багш, мэргэжилтнүүдийн чадавхыг бэхжүүлэх
- 3.5. БҮТ-ийн математик, байгалийн ухааны даалгаврын санг шинэчлэх
- 3.6. Анги дэвших ба сургууль төгсөх шалгалтын даалгаврыг сургалтын хөтөлбөрийн суралцахуйн зорилтод нийцүүлэн боловсруулж хэвших
- 3.7. Улс, орон нутаг, сургуулийн шалгалт, анги танхимын үнэлгээний залгамж холбоо, нийцийг сайжруулах үйл ажиллагаануудыг санаачлан хэрэгжүүлэх

4. Хөдөө орон нутгийн ЕБС-ийн чанарыг сайжруулах

- 4.1. Багш нарын хөгжих хэрэгцээг тодорхойлох үнэлгээг орон нутгийн боловсролын газрууд жил бүр хийж, үр дүнг мэргэжил дээшлүүлэх төлөвлөлтөд тусгах
- 4.2. Хөдөө, орон нутгийн ЕБС-д зөвлөн туслах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх
- 4.3. Аймаг, сумын сургуулиудад удирдлага болон багш солилцооны хөтөлбөр хэрэгжүүлэх
- 4.4. Хөдөө, орон нутгийн багшийн МХТ-ийн чадварыг хөгжүүлэх
- 4.5. Сургалтын цагийн норм хүрэхгүй байгаа багш нар дотуур байрны хүүхдүүдэд нэмэлт дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагааг нэвтрүүлэх

Зорилт хоёр. (Хүртээмж): Хөгжлийн онцлогоос үл хамааран суралцагчийн бага, дунд боловсролын үйлчилгээнд тэгш хамрагдах боломжийг нэмэгдүүлэх

1. ЕБС-ийн дэд бүтэц, барилга байгууламжийг сайжруулах хөтөлбөр

- 1.1. Сургуулийн хүчин чадал, дэд бүтэц, барилгын насжилт, байршлыг оновчтой тогтоох
- 1.2. ЕБС-ийн насны хүн амын өсөлттэй уялдуулан сургуулийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх
- 1.3. Нүхэн жорлонтой ЕБС, дотуур байрыг стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжтай болгох
- 1.4. ЕБС-ийн дотуур байрны орчны стандартын хэрэгжилтийг хангахад дэмжлэг үзүүлэх
- 1.5. ЕБС, дотуур байрны хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээг стандартын шаардлагад нийцүүлэх, суралцагчдыг эрүүл аюулгүй, шим тэжээллэг хоол хүнсээр хангах
- 1.6. ЕБС-ийн тавилга, хэрэглэгдэхүүн, зөөлөн эдлэлийг орон нутагт түшиглэн стандартын дагуу үйлдвэрлэх зохион байгуулалтаар хангах тооны өсөлттэй уялдуулан хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх

2. БДБ-ын хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, тэгш боломжоор хангах

- 2.1. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд оршин суугаа газартаа ЕБС-д хамрагдах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх
- 2.2. Тусгай сургуулийн барилгыг өргөтгөх, шинэчлэх, тавилга, хэрэгсэл, техник тоног төхөөрөмжөөр хангах
- 2.3. Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлог, шинж чанарт тохируулан сургах арга зүйг багш нарт эзэмшүүлэх сургалтын модуль боловсруулж, багш нарыг чадавхжуулах

3. Нээлттэй боловсролыг дэмжих хөтөлбөр

- 3.1. Орон нутагт ЕБС-д түшиглэсэн нээлттэй, цахим, зайн болон онлайн сургалтын төв байгуулах
- 3.2. Суралцагчид хөгжлийн онцлог, орон зай, цаг хугацаанаас үл хамааран БДБ-ын үйлчилгээ хүртэх, өөрийгөө бие даан хөгжүүлэх, ажил мэргэжлийн чиг баримжааны боломжийг олгох нээлттэй, онлайн, зайн сургалтыг их, дээд сургууль, мэргэжлийн байгууллага болон хувийн хэвшилтэй хамтран хөгжүүлэх, чанарыг баталгаажуулах, нээлттэй сургалтын агуулга, хэрэглэгдэхүүний сан бий болгох
- 3.3. Багш нарт ажлын туршлага, байршил, цаг хугацаанаас үл хамааран нээлттэй, зайн болон онлайн сургалтаар ашиглах нөөцийг бүрдүүлэх

- 3.4. Нээлттэй, зайн болон онлайн сургалтын нөөцийг боловсруулах тэдгээрийг сургалтын үйл ажиллагаанд ашиглах талаар сургуулийн удирдлагууд, багш нарын чадавхыг бэхжүүлэх
- 3.5. Албан болон албан бус сургалтын орчноос эзэмших боловсролын үр дүнг хүлээн зөвшөөрөх, баталгаажуулах, магадлан итгэмжлэх механизмыг бий болгох
- 4. **Хэвлэмэл болон цахим сурах бичгийн тогтолцоог бэхжүүлэх**
 - 4.1. Сурах бичгийг түрээсийн төлбөрөөр хуримтлалын санг бүрдүүлж хэвлэмэл болон цахим сурах бичгийг зохиох, хэвлэн нийтлэх, түгээх, ашиглах, сайжруулах, үйл ажиллагааг төлөвлөж, цаг хугацаанд нь хэрэгжүүлэх
 - 4.2. Сурах бичгийн хэрэглээний судалгааг хоёр жил тутамд хийх

Зорилт гурав. (Менежмент): Ерөнхий боловсролын зохион байгуулалт, менежментийн үр ашигтай байдлыг сайжруулах

1. Төрөлжсөн ахлах сургууль байгуулах

- 1.1. Төрөлжсөн ахлах сургууль байгуулах хэрэгцээг тодорхойлох үнэлгээ хийх, төрөлжих чиглэлүүдийг оновчтой болгох, ахлах сургууль байгуулах зураглал боловсруулж, батлуулах
- 1.2. Төрөлжсөн ахлах сургууль байгуулахад шаардагдах санхүүгийн болон хүний нөөцийн урьдчилсан тооцоо хийж, сургуулийн барилга, тоног төхөөрөмж, сургалтын хэрэглэгдэхүүний хөрөнгө оруулалтыг үе шаттай хийх
- 1.3. Улаанбаатар хот, аймаг, зарим сумдад төрөлжсөн ахлах сургууль байгуулах
- 1.4. Ахлах сургуулийн багш нарыг давтан сургах
- 1.5. Ерөнхий боловсролын олон улсын хөтөлбөртэй сургуулийг аймаг, нийслэлд үе шаттай байгуулах

2. БДБ-ын үйлчилгээний үр ашгийг сайжруулах

- 2.1. Сургуулийн байршил, бүтэц (бага, дунд, ахлах) ба хэв шинжийн зураглал боловсруулж, үр ашгийг сайжруулах зөвлөмж боловсруулах
- 2.2. Одоо байгаа сургуулийн байгууламж, багшийн хангамжийг харгалзан сургуулиудыг хэв шинж, байршил, бүтцээр нь дахин төлөвлөж зохион байгуулах
- 2.3. Дээрх төлөвлөгөөний дагуу ЕБС-ийг үе шаттайгаар дахин зохион байгуулах (дор хаяж 3 бүсэд)
- 2.4. БУМС-ийн шалгуур үзүүлэлтийг боловсролын бодлого, төлөвлөлттэй холбоотойгоор нэмэгдүүлэх
- 2.5. БУМС-ийн мэдээллийг бодлогын төлөвлөлтөд үр дүнтэй ашиглах чиглэлээр мэргэжлийн байгууллагын ажилтнууд, удирдлагын чадавхыг бэхжүүлэх

3. Сургуулийн чанарын дотоод баталгаажуулалт

- 3.1. Сургуулийн чанарын дотоод баталгаажуулалтын стандарт, арга хэрэгслийг боловсруулах
- 3.2. Сургуулийн удирдлага, сургалтын менежер, орон нутгийн боловсролын газрын мэргэжилтнүүдийг чадавхжуулах

БҮЛЭГ IV

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

4.1. СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ЗОРИЛТЫН ХЭРЭГЖИЛТ

Нэг. Сургуулийн өмнөх боловсролын зорилтууд:

- 1.1. Бага насны хүүхдийн цогц хөгжлийн хэрэгцээнд нийцсэн, дараагийн түвшний сургалттай уялдаатай СӨБ-ын чанартай үйлчилгээг бэхжүүлэх
- 1.2. Хөгжлийн онцлог, газарзүйн байршил, нийгэм, эдийн засгийн нөхцөлөөс үл хамааран бүх хүүхдийн СӨБ-ын үйлчилгээнд тэгш хамрагдах боломжийг нэмэгдүүлэх
- 1.3. СӨБ-ын байгууллагын зохион байгуулалт, менежментийн үр ашигтай байдлыг сайжруулах

Хоёр. Хэрэгжүүлсэн үйл ажиллагаанууд:

2. Хүн бүрд чанартай боловсрол эзэмших тэгш боломж бүрдүүлж, тэгш хамруулах тогтолцоог бэхжүүлнэ.
- 2.1. Яслийн үндэсний тогтолцоог сэргээж 1-2 нас, хүүхэд харах үйлчилгээнд 2-3 насны хүүхдийг хамруулж, эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр эрхлэлт, нийгмийн оролцоог нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
- 2.1.1. Яслийн үйлчилгээ нэвтрүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэн, хамран сургалтыг нэмэгдүүлнэ.

Биелэлт:

Бага насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих хууль, эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх чиглэлээр Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын тухай хуулийн 10.5-д "Гурав хүртэлх насны хүүхдийн цогц хөгжлийг дэмжих хөтөлбөрийг боловсролын, нийгмийн хамгааллын болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүд хамтран батална.", Засгийн газрын "Яслийн үйлчилгээг зохион байгуулах зарим арга хэмжээний тухай" 2020 оны 223 дугаар тогтоол, БШУС, ЭМС, ХНХС-ын 2022 оны хамтарсан тушаалаар "Нялх балчир насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөр", 2023 оны хамтарсан тушаалаар "Бага насны хүүхдийн цогц хөгжлийг дэмжих арга хэмжээ (2023-2026)", "Бага насны хүүхдийн цогц хөгжлийг дэмжих арга хэмжээг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө" тус тус батлуулан хэрэгжүүлж байна.

Монгол Улсын хэмжээнд хоёр хүртэлх насны 138,264 хүүхэд байгаагаас 2023-2024 оны хичээлийн жилд сургуулийн өмнөх боловсролын үйлчилгээнд 2 хүртэлх насны 2763 хүүхэд буюу 2% нь цэцэрлэгийн 111 бүлэгт хамрагдаж байна. Үүнээс: төрийн болон орон нутгийн өмчийн цэцэрлэгт хамрагдаж байгаа 244 хүүхдийн хувьсах болон хоолны зардлыг төрөөс, хувийн өмчийн цэцэрлэгт хамрагдаж байгаа 2519 хүүхдийн хувьсах болон хоолны зардлыг эцэг эх, асран хамгаалагч нар бүрэн хариуцаж байна. Яслийн бүлгийн хамрагдалтыг тайлант хугацаанд 2538, 48, 2907, 2763 хүүхэд хамрагдсан байна.

- 2.1.2. Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хуульд өөрчлөлт оруулж, бага насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөрийг батлан хэрэгжүүлж, хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.

Биелэлт:

Хүүхэд харах үйлчилгээ эрхлэгчид болон эцэг эх асран хамгаалагчид 0-3 хүртэлх насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжихэд зориулсан "Нялх балчир насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөр", засгийн газрын 2022 оны 97 дугаар тогтоолоор "Хүүхэд харах үйлчилгээнд санхүүгийн дэмжлэг олгох" журам, 2022 оны 218 дугаар тогтоолоор "Нийслэлийн цэцэрлэгийн хүртээмжийг сайжруулах талаар авах зарим арга хэмжээний тухай", ХНХС-ын 2022 оны А/38 тоот тушаалаар "Хүүхэд харагч бэлтгэх сургалтын жишиг хөтөлбөр", 2022 оны А/151 дугаар "Журам батлах тухай" тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар "Хүүхэд харах үйлчилгээний шалгуур болзол, бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт, хүүхэд харах үйлчилгээг зохион байгуулах, хяналт тавих журам" шинэчлэн баталсан.

2021 онд 2818 хүүхдэд зайнаас хөгжлийг дэмжих үйлчилгээ; 2022 онд хүүхэд харах үйлчилгээний зардалд 1894 хүүхэд (106 нь хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд) 2.1 тэрбум төгрөгөөр батлуулж, 16 аймаг, 7 дүүрэгт 176 хүүхэд харах төвд 470 хүүхэд харагч ажиллаж, хамрагдсан нийт хүүхдийн дундаж 2200 байна. Засгийн газрын 2022 оны "Нийслэлийн цэцэрлэгийн хүртээмжийг сайжруулах талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 218 дугаар тогтоолын хэрэгжилт БШУС, ХНХС-ын 2022 оны А/145, А/261 дугаар хамтарсан тушаалаар батлагдсан ажлын хэсэг нийслэлийн цэцэрлэгийн хүртээмж багатай Баянгол, Баянзүрх, Налайх, Сүхбаатар, Сонгинохайрхан, Хан-Уул, Чингэлтэй дүүрэгт 48 - хүүхэд харах үйлчилгээг өргөжүүлж, 2-3 настай 2000 хүүхдийг нэмж авахаар шийдвэрлэн шинээр 320 хүүхэд харагч 5 өдрийн сургалтад хамруулж бэлтгэсэн; 2022-2023 оны хичээлийн жилд улсын хэмжээнд төрийн болон төрийн бус өмчийн ясли, цэцэрлэгт нийт яслийн насны 2988 хүүхэд хамруулсан байна.

2.3. Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдах хүүхдийн насыг 3-5 болгож, 5 настай хүүхэд бүрийн сургуульд бэлтгэгдсэн байдлыг хангана.

2.3.1. Сургуулийн өмнөх боловсролын үйлчилгээнд хамрагдах насыг 3-5 нас болгон хамран сургалтыг нэмэгдүүлнэ.

Биелэлт:

Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын тухай хуульд 5 настай хүүхдийг сургуулийн өмнөх боловсролд заавал хамруулахаар хуульчилж эрх зүйн орчныг бүрдүүлсэн. (БЕХ 40.2.2, СӨБЕБТХ.4.3)

2021-2022 оны хичээлийн жилд "КОВИД-19" цар тахлын онцгой нөхцөл байдлын улмаас халдварын тархалтаас сэргийлэх дэглэмийг баримтлан 4-5 настай хүүхдийг танхим, 3 настай хүүхдийг зайны сургалтад хамруулсан. Нийт 1453 цэцэрлэгт 182,189 (80%) хүүхэд сургуулийн өмнөх боловсролын үйлчилгээнд хамрагдаж байна. Үүнээс 3 настай 47,551 (61.9%), 4 настай 63,623 (86.2%), 5 настай 71,015 (91.2%) тус тус хамрагдсан; 3-5 настай хүүхдийн сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор дараах "Сургуулийн өмнөх боловсролын хувилбарт сургалт зохион байгуулах журам"-ыг 2022 онд батлан хөдөөгийн сум болон тосгоны цэцэрлэгт хувилбарт сургалтын үндсэн багш ажиллуулж, 2022-2023 оны хичээлийн жилд хувилбарт сургалтад 15,533 хүүхэд хамрагдсан. "Нийслэлийн цэцэрлэгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх тухай" 2022 оны 218 дугаар тогтоолын хүрээнд цэцэрлэгийн зориулалтаар байр түрээслэх, хувийн өмчийн цэцэрлэгийн сул орон тоонд хүүхэд элсүүлэх, аж ахуйн нэгж, байгууллага дэргэдээ цэцэрлэг байгуулах санаачилгыг дэмжих, орчин үеийн шинэ дэвшилтэт технологи ашиглан гэр цэцэрлэг байгуулах, ачаалал өндөртэй хороодын хувийн өмчийн цэцэрлэгт хувьсах зардлыг хоёр

дахин нэмэгдүүлж өгөх, хоолны зардал олгох зэрэг арга хэмжээг авч хэрэгжүүлснээр нийслэлийн 3-5 насны хүүхдийн цэцэрлэгт хамрагдалт 92.4 хувьд хүрлээ. Дээрх цогц арга хэмжээний хүрээнд улсын хэмжээнд 3-5 насны 206,150 хүүхэд буюу 90.4% нь сургуулийн өмнөх боловсролын үйлчилгээнд хамруулсан; Улсын хэмжээнд 3-5 насны 230,536 хүүхэд байгаа ба 2023-2024 оны хичээлийн жилд 213,869 хүүхэд цэцэрлэгт хамрагдаж, хамран сургалт 92.7 хувьд хүрсэн бөгөөд 2023-2024 оны хичээлийн жилд хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр 6 аймагт хүртээмжийг нэмэгдүүлэх талаар зөвлөмж, чиглэл хүргүүлж, зөвлөн туслах ажлыг үе шаттай зохион байгуулав. (Баян-Өлгий, Булган, Дундговь, Дорноговь, Сэлэнгэ, Хөвсгөл аймгууд 70 гаруй хувь хамрагдалтай байсан бол 2023-2024 оны хичээлийн жилд 3-10 хувиар нэмэгдэж, 3-5 нас хамран сургалт 92.7 хувь, 5 настай хамран сургалт 94.8 хувьтай)

2.3.2. Сургуулийн өмнөх боловсролд 5 настай хүүхдийг бүрэн хамруулж, сургуульд бэлтгэгдсэн байдлын үнэлгээг жил бүр хийнэ.

Биелэлт:

Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын тухай хуульд 5 настай хүүхдийг сургуулийн өмнөх боловсролд заавал хамруулахаар хуульчилж эрх зүйн орчныг бүрдүүлсэн. (БЕХ 40.2.2, СӨБЕБТХ.4.3)

Улсын хэмжээний таван настай хүүхдийн мөшгөх судалгааг хийж, судалгааг үндэслэн төлөвлөлт боловсруулан хэрэгжүүлсэн. Үүний үр дүнд улсын хэмжээнд 5 настай 77,115 хүүхэд байгаагаас 2023-2024 оны хичээлийн жилд 73,085 хүүхэд хамрагдаж, хамран сургалт 94.8 хувьд хүрч, өмнөх хичээлийн жилээс 1.3 хувиар нэмэгдсэн. Энэхүү үзүүлэлт нь сургуульд бэлтгэгдсэн байдлыг 1.3 хувиар өсгөсөн үр дүнтэй байна. БШУС-ын 2020 оны А/280 дугаар тушаалаар батлагдсан Сургуулийн өмнөх боловсролын үйлчилгээнд хамрагдаж буй хүүхдийн хөгжил болон сургуульд бэлтгэгдсэн байдлыг үнэлэх журмын дагуу сургуульд бэлтгэгдсэн байдлын үнэлгээг 3 дахь жилдээ зохион байгуулсан: 2021 онд 23,462, 2022 онд 59,382, 2023 онд 71,824 сурагч тус тус хамруулсан. Тус үнэлгээнд 2023-2024 оны хичээлийн жилд ЕБС-ийн нэгдүгээр ангид элсэн суралцаж буй бүх хүүхдийг хамруулсны үр дүн хамрагдалт 2021 онд 60.7 хувь, 2022 онд 72.9 хувь болж 12.2 хувиар нэмэгдсэн бол 2023 онд 70.2 хувь болж 2.7 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Үнэлгээний ерөнхий үр дүн, нөлөөлж буй хүчин зүйлийн судалгаанд үндэслэн нарийвчилсан шинжилгээ хийж, цаашид үнэлгээний даалгавар, арга зүй, хүүхдийн бие бялдар, танин мэдэхүй, нийгэмшихүйн чадварыг сайжруулах цогц арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх зөвлөмжийг боловсруулсан.

2.3.3. Малчин болон алслагдсан хязгаар бүсэд амьдарч буй өрхийн 3-5 насны хүүхдийг боловсролын үйлчилгээнд хамруулж, хөгжлийг дэмжинэ.

Биелэлт:

Улсын хэмжээнд малчин өрхийн 47,221 хүүхэд байгаагаас 2023-2024 оны хичээлийн жилд 34,888 (73.8%) хүүхэд сургуулийн өмнөх боловсролын үйлчилгээнд хамрагдаж, өмнөх жилээс 2.6 хувиар өссөн. Мөн малчин өрхийн 2-5 хүртэлх насны хүүхдийн сургуулийн өмнөх боловсролын хамрагдалт сүүлийн 3 жил тогтмол нэмэгдэж байна. (2020 2021 оны хичээлийн жилд 17,141, 2021-2022 оны хичээлийн жилд 30,102, 2022-2023 онд 33,650 хүүхэд хамрагдсан) Цэцэрлэгийн сургалтын болон гал тогооны зориулалтай 699.7 сая төгрөгийн санхүүжилтээр иж бүрэн 54 хос (сургалт болон гал тогооны зориулалттай) гэр цэцэрлэгийг сумын 54 цэцэрлэгт нийлүүлсэн болно. Гэр цэцэрлэг хуваарилах, цэцэрлэгийг сонгохдоо өнгөрсөн хичээлийн жилд хувилбарт сургалтын хүүхдүүд хамгийн олон хамрагдаж байгаа,

одоо ашиглаж байгаа "Гэр цэцэрлэг"-ийн ашиглалтын хугацаа, нүүдлийн бүлэг ажиллуулдаг сумын цэцэрлэгүүдийн судалгаанд үндэслэн олгосноор малчин өрхийн хүүхдүүд гэрт ойр "Нүүдлийн бүлэг"-т буюу хилийн заставд байгаа 2-5 хүртэлх насны хүүхдүүд хамрагдаж, сургуулийн өмнөх боловсрол эзэмших нөхцөл боломж бүрдүүлсэн.

2.3.4. Хамгаалал, дэмжлэг зайлшгүй шаардлагатай зорилтот бүлгийн өрхийн хүүхдийг 24 цагийн цэцэрлэгт үе шаттай хамруулж, тэдэнд боловсрол, эрүүл мэнд, хамгааллын цогц үйлчилгээ үзүүлнэ.

Биелэлт:

Улсын хэмжээнд цогц дэмжлэг шаардлагатай 2-5 хүртэлх насны 9,328 хүүхдээс 2023-2024 оны хичээлийн жилд боловсролыг дэмжих үйлчилгээнд 98.2% буюу 9163 хүүхдийг хамруулсан бөгөөд үүнээс хамгаалал, дэмжлэг зайлшгүй шаардлагатай зорилтот бүлгийн өрхийн 2,055 хүүхдийг 24 цагийн үйл ажиллагаатай 32 цэцэрлэгийн 72 бүлэгт хамруулсан байна. 24 цагийн үйл ажиллагаатай бүлэгт тайлант хугацаанд буюу 2020-2021 оны хичээлийн жилд 2,226, 2021-2022 оны хичээлийн жилд 1,496, 2022-2023 оны хичээлийн жилд 2,038 хүүхэд тус тус хамруулав. 2023.11.30-ны өдрийн А/508 дугаар тушаалаар батлагдсан "Цэцэрлэгийн 50 үлгэрчилсэн дүрэм"-д 24 цагийн үйл ажиллагаатай цэцэрлэг, бүлгийн хүүхдийн бүртгэл, элсэлтийг зохион байгуулах, сургалт, үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хүүхэд хамгааллын асуудлыг зохицуулснаар тус цэцэрлэг, бүлгийн сургалтын чанарт ахиц гарч, зайлшгүй хамгаалал, дэмжлэг шаардлагатай хүүхдүүд сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдах эрх зүйн орчин бүрдэж байна. Мөн 24 цагийн бүлэгтэй цэцэрлэгийн үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зорилгоор НҮБ-ын Хүүхдийн сан МУБИС-ын багш нар хамтран багш, ажилтнуудад зориулсан "Бага насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих зөвлөмж, гарын авлага, "Эцэг эхтэй харилцах дэвтэр", эцэг эх асран хамгаалагчдад зориулсан цахим зөвлөмж боловсруулан, тэдэнд зориулсан сургалтыг үе шаттай зохион байгуулан үйлчилгээний чанарыг сайжруулах, хүүхдийн цогц хөгжлийг дэмжих арга зүйгээр хангаж ажиллав. "24 цагийн цэцэрлэгийн хүүхдэд ээлтэй байдал" судалгааны үр дүнд үндэслэсэн 24 цагийн үйл ажиллагаатай цэцэрлэгийн багш, ажилтнуудад сургалт зохион байгууллаа. Ингэснээр 24 цагийн үйл ажиллагаатай цэцэрлэг нь "Хүүхдэд ээлтэй цэцэрлэгийн өөрийн үнэлгээний аргачлал"-ын дагуу өөрийн үнэлгээ хийж, үнэлгээнд суурилсан хүүхэд хамгааллын үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулан ажиллаж байна.

2.3.5. Цэцэрлэгийн багшийг тусгай хэрэгцээт боловсролын чиглэлээр мэргэшүүлж, цэцэрлэгт ээлжийн багш ажиллуулна.

Биелэлт:

Ялгаатай хэрэгцээтэй хүүхдийн онцлог, суралцах чадамжид суурилсан сургалтын төлөвлөгөө боловсруулах, хүүхдийн хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагааг хүрээнд дараах ажлуудыг хийсэн: "Цэцэрлэгт ээлжийн багш ажиллуулах түр журам" БШУС-ын 2021 оны А/214, "Цэцэрлэгт ээлжийн багш ажиллуулахад мөрдөх журам" 2022 оны А/274 дүгээр тушаалаар тус тус баталснаар цэцэрлэгийн багшийн ажлын ачааллыг бууруулах, өөрийгөө хөгжүүлэх, гэр бүл, эрүүл мэнддээ цаг гаргах, хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажлын 8 цагаар ажиллах, багшийн өөрийн хүсэлтэд тулгуурлан ээлжийн багш ажиллуулах эрхзүйн орчин бүрдсэн.

Орхон аймаг, Төмөр замын цэцэрлэгт 2022-2023 оны хичээлийн жилд 47, 2023-2024 оны хичээлийн жилд 44 багш байна; Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдэд сургуулийн өмнөх боловсролын үйлчилгээ үзүүлж буй 331 багшийг мэргэжүүлэх сургалтад хамруулсан;

Сургуулийн өмнөх насны хүүхдийн тусгай хэрэгцээт боловсролын чиглэлээр 4952 багш, удирдах ажилтныг сургалтад хамруулан мэргэшүүлсэн (Японы Тоёо их сургууль, НҮБ-ын Хүүхдийн сан, Жайка Старт 2 төслийн дэмжлэг); Ялгаатай хэрэгцээтэй хүүхэдтэй ажиллаж буй багш, ажилтанд зориулсан “Хүүхэд бүрийн хөгжлийг дэмжих арга зүй” гарын авлагыг боловсруулан хэвлүүлж хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллаж байгаа 320 багшид хүргүүлсэн; Сургуулийн өмнөх боловсролын багш бэлтгэх их, дээд сургуулийн сургалтын хөтөлбөрт өөрчлөлт оруулж, 2023 оны хичээлийн жилээс “Тэгш хамруулах боловсрол” (сонгон судлах) хичээлийг 3 кр, Багшийн туслах бэлтгэх хөтөлбөрт “Тусгай хэрэгцээт боловсрол”-оор 1 кредитийн агуулгыг судлуулахаар тусгасан; ЖАЙКА Олон улсын байгууллагын “Тусгай хэрэгцээт боловсрол шаардлагатай хүүхдэд үзүүлэх эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын үйлчилгээг сайжруулах төсөл” II шатны Зорилт II-ын хүрээнд Төв аймгийн “Унагалдайн андууд”, Нийслэлийн Хан-Уул дүүргийн 12-р цэцэрлэгт “Хөгжлийн бэрхшээлтэй бага насны хүүхдийг сургуулийн өмнөх боловсролд тэгш хамруулах үйлчилгээний загвар”, “Ганцаарчилсан сургалтын төлөвлөгөөний загвар”-ыг боловсруулан туршилтаар хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд бэлтгэгдсэн багш нарын 51 хариуцсан бүлэгт 904 хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд сургуулийн өмнөх боловсролын үйлчилгээнд хамрагдаж байна.

2.3.6. Бага насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих цогц бодлогыг боловсруулан хэрэгжүүлж, салбар дундын хамтын ажиллагааг бэхжүүлнэ.

Биелэлт:

0-5 насны хүүхдийг эрүүл өсгөн бойжуулах, эрхийг хамгаалах, бие бялдар, танин мэдэхүй, нийгэмшихүйн цогц хөгжлийг дэмжихэд тэдний нас, хөгжлийн онцлог, хэрэгцээнд нийцсэн чанартай үйлчилгээг үзүүлж, хүүхэд аюулгүй, ээлтэй гэр бүл, нийгмийн орчинд өсөж, хөгжих боломжийг бүрдүүлэх зорилготой “Бага насны хүүхдийн цогц хөгжлийг дэмжих хөтөлбөр” баримт бичгийн төслийг 2020 онд боловсруулж, “Бага насны хүүхдийн цогц хөгжлийг дэмжих арга хэмжээ (2023-2026)”, “Бага насны хүүхдийн цогц хөгжлийг дэмжих арга хэмжээг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө”-г БШУС, ЭМС, ХНХС-ын 2023 оны А/236, А/189, А/80 дугаар хамтарсан тушаалаар баталсан. “Бага насны хүүхдийн цогц хөгжил” арга хэмжээний баримт бичгийн төслийг боловсруулахтай холбогдуулан НҮБ-ын Зүүн ази, Номхон далайн бүсийн зөвлөхийг Монгол Улсад урьж ажиллуулан, Монгол Улсад бага насны хүүхдийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг олон улсын байгууллагуудыг нэгтгэн “Бага насны хүүхдийн цогц хөгжил, боловсролын сүлжээ” (ECED Network Mongolia)-г байгуулж, 4 удаагийн хэлэлцүүлэг зөвлөгөөн болон Үндэсний сүлжээ байгууллагууд БШУЯ, БЕГ, ХНХЯ, НҮБ-ын Хүүхдийн сан хамтран “Бага насны хүүхдийн хөгжилд эцэг, эх асран хамгаалагчдын оролцоо, дэмжлэг” сэдэвт сургалт хэлэлцүүлгийг 2023 онд зохион байгуулахад төрийн болон төрийн бус байгууллагын 48 оролцогч хамрагдсан.

4.2 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН ЗОРИЛТЫН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ

Нэг. Бага, дунд боловсролын зорилтууд:

- 1.1. Бага, дунд боловсролын үйлчилгээний чанарыг сайжруулах
- 1.2. Хөгжлийн онцлогоос үл хамааран суралцагчийн бага, дунд боловсролын үйлчилгээнд тэгш хамрагдах боломжийг нэмэгдүүлэх
- 1.3. Ерөнхий боловсролын сургуулийн зохион байгуулалт, менежментийн үр ашгийг сайжруулах

Хоёр. Хэрэгжүүлсэн үйл ажиллагаанууд:

2. Ерөнхий боловсролын сургалтын чанарыг дэлхийн жишигт нийцүүлэх зорилгоор олон улсын PISA үнэлгээнд хамруулж, үндэсний чанарын үнэлгээний тогтолцоог бэхжүүлнэ
- 2.1. Суралцагчийн сургалтын ахиц, дэвшлийн үнэлгээг тогтмол хийнэ

Биелэлт:

Багшийн гүйцэтгэлийн үнэлгээний гол үзүүлэлт нь суралцагчийн мэдлэг, чадварын ахиц, үр дүн байх тул ахиц өөрчлөлтийг үнэлэх суралцагчийн гүйцэтгэл, асуулга, судалгааг цахимаар зохион байгуулж, үндэсний хэмжээнд нэгдсэн арга зүйгээр дүн шинжилгээг тогтмол хийж хэвшсэн. 2021 онд “Сурлагын амжилтыг үнэлэх олон улсын PISA-2022” туршилтаар, 2022 онд бага ангийн суралцагчдын ахицын үнэлгээнд 21 аймаг, 9 дүүргийн 641 ерөнхий боловсролын сургуулийн 1-5 дугаар ангийн 244480 суралцагч (давхардсан тоо), 2023 онд сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг үнэлэх үнэлгээг багшийн болон байгууллагын үнэлгээний бүрэлдэхүүнд оруулан, бичгийн шалгалтаар үнэлж байна. Гүйцэтгэлийн үнэлгээг 2023 онд ерөнхий боловсролын 681 сургууль, 28382 багш, 912 мянган суралцагчийг хамруулан зохион байгуулав. Багшийн гүйцэтгэлийн үнэлгээний сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг үнэлэх үнэлгээ буюу суралцагчийн мэдлэг, чадварын даалгаврын гүйцэтгэл 2022 онд 51.1 хувь, 2023 онд 53.5 хувь болж 2.4 хувиар өссөн ба тусгай сургууль, цэцэрлэг, багшийн ажлын гүйцэтгэлийг ердийн сургууль, цэцэрлэгийн адил шалгуур, үзүүлэлтээр үнэлж дүгнэсэн. Суралцагчийн үнэлгээний үр дүнд хөндлөнгийн хяналт хийхэд зориулсан цахим үнэлгээний системийг Боловсролын үнэлгээний төв дээр бүрдүүлж ашиглалтад орууллаа. Энэхүү системээр монгол хэл, суралцагчийн математикийн хичээлийн улирал, жилийн эцсийн үнэлгээний бодитой байдлыг төрийн байгууллага болон эцэг эх, асран хамгаалагч хөндлөнгөөс хянах боломжийг бүрдүүлсэн.

- 2.2. Бага, дунд боловсролын чанарыг үнэлэх судалгааг жил бүр зохион байгуулж, хариу арга хэмжээ авна.

Биелэлт:

“Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчийн болон сургалтын чанарын үнэлгээний журам”-ын 6 дугаар зүйлийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан бага, суурь, бүрэн дунд боловсролын чанарын үнэлгээг сонгогдсон сургуулиуд дээр зохион байгуулсан. Чанарын үнэлгээний судалгаанд чадвар үнэлэх үнэлгээний даалгавар, хичээл ажиглалтын хуудас, орчны ажиглалтын хуудас, асуулга, ярилцлага зэрэг аргыг ашиглан зохион байгуулсан. Үүнд: VI, X, XII ангийн суралцагчид, МБСБ-ын 2,3-р курсийн суралцагчдаас түүврийн аргаар сонгож, бага боловсролын түвшнийг үнэлэхээр VI ангид суралцагчдын 12%, суурь боловсролын түвшнийг үнэлэхээр X ангид суралцагчдын 13.5%, бүрэн дунд боловсролын түвшнийг үнэлэхээр XII ангид суралцагчдын 14.7%, МБСБ-ын 2,3-р курсийн 19.7 хувийг

хамруулсан. Чанарын судалгаанаас гадна сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг үнэлэх үнэлгээг багшийн болон байгууллагын үнэлгээний бүрэлдэхүүнд оруулан, бичгийн шалгалтаар үнэлэхдээ цаасан болон нийслэлийн 7 дүүргийн 47 сургуулийн 12 дугаар ангийн 2380 суралцагчийн шалгалтыг таблет ашиглан зохион байгуулсан. Боловсролын чанарын үнэлгээний нэгдсэн дүнгээр 37 хувьтай үнэлэгдсэн, цаашид бага, дунд боловсролын чанарын үнэлгээг 3 жил тутамд зохион байгуулж байхаар Боловсролын ерөнхий хуульд заасны дагуу 2023-2024 оны хичээлийн жилийн боловсролын чанарын үнэлгээний хугацаа хойшилсон. “COVID-19” цар тахлын нөхцөл байдалтай уялдуулан боловсролын чанарын үнэлгээг суралцагчдын хоцрогдлыг тодорхойлох зорилго бүхий “оношлох болон сургуульд суурилсан үнэлгээ” хэлбэрээр 10 судлагдахууны давхардсан тоогоор 73 ангийн, сургуульд суурилсан үнэлгээний 135 ангийн ерөнхий болон дэлгэрэнгүй блютпринтийг боловсруулж 219 даалгавар зохиогч, эксперт нарт даалгавар зохиох арга зүйн сургалт зохион байгуулсан бөгөөд үр дүнгийн тайланг 10 судлагдахууны 1-12 ангийн 64 өгөгдлийн санд SPSS, Testan, MS Excel программ ашиглан боловсруулалт хийж, асуулга судалгаатай холбон шинээр 128 өгөгдлийн сан үүсгэсэн.

2.3. Сурлагын амжилтыг үнэлэх олон улсын (PISA) үнэлгээнд хамрагдана.

Биелэлт:

Монгол улс 2020 оноос дэлхийн эдийн засгийн байгууллага (OECD)-аас зохион байгуулдаг “PISA-2022” олон улсын үнэлгээнд оролцохоор бэлтгэл хангаж, 2022 онд анх удаа PISA олон улсын үнэлгээнд хамрагдлаа. “Сурлагын амжилтын олон улсын үнэлгээ PISA-2022”-нд дэлхийн 81 орны хагас сая гаруй 15-16 насны сурагчдын 7276 нь Монгол Улсын 7-12 дугаар ангийн сурагчид байв. Олон улсын PISA үнэлгээний Монгол Улсын зарим үр дүнгээс дурдвал: 81 орноос математикийн чиглэлээр 425 оноо авч, 47 дугаарт; Амьдралын сэтгэл ханамж буюу сургууль, сурах үйлдээ хандах хандлагын хувьд монгол сурагчдын түвшин 7.2 буюу OECD-ийн дунджаас дээгүүр үзүүлэлттэй;

Монголын нийгэм, эдийн засгийн нөхцөл байдал сайтай суралцагчдын математик чадвар боломж тааруу суралцагчдаас 94 оноогоор илүү; “PISA-2022”-нд хамрагдсанаар: өөрийн орны боловсролын чанар, үр дүнгээ дэлхийн улс орнуудтай харьцуулан боловсролын тогтолцооны давуу, сул талыг харьцуулан дүгнэж, хүний нөөц болон байгууллагын хөгжлийг дэмжих, сургалтын чанарыг ахиулах бодлого боловсруулахад үндэслэл болохуйц стандарт үзүүлэлт, баримт мэдээлэлтэй болсон үр 53 дүнтэй байна. Үнэлгээний үр дүнг нэгтгэх асуудлаар OECD байгууллагад 2023 оны 5-9 дүгээр сарыг дуустал Монгол Улсаас 2 шинжээчийг ажиллуулж, үнэлгээний мэдээлэл боловсруулах ажилд оролцсон. “PISA-2022” олон улсын үнэлгээний байгууллагын дүрмийн дагуу боловсролын байгууллагууд, судлаачид, хэвлэл мэдээллийн байгууллагын ажилтнуудад тус үнэлгээний зорилго, ач холбогдол, үнэлгээний зохион байгуулалтын талаар танилцуулах сургалтыг зохион байгууллаа.

2.4. Их, дээд сургуульд элсэх шалгалтыг сургалтын хөтөлбөрт суурилан зохион байгуулж, ахлах ангийн сургалтын зарим агуулгыг их, дээд сургуулийн багц цаг (кредит)-д тооцуулах зохицуулалтыг бий болгоно.

Биелэлт:

Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны “Журам шинэчлэн батлах тухай” А/540, 2023 оны ЭЕШ-ын журам батлах тухай” Боловсролын үнэлгээний төвийн захирлын А/10 дугаар тушаалын хүрээнд 2022 оноос их дээд сургуульд элсэгчдээс авах ЭЕШ-ыг жилд 2

удаа (6, 12-р сар) зохион байгуулж байна. Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын үндэсний сургалтын хөтөлбөрийн үзэл баримтлалыг шинээр боловсруулан ахлах ангийн судлагдахууны хөтөлбөр нь кредитийн мэдээлэл, дүйцүүлэх, хөрвүүлэх аргачлалыг багтаасан байхаар тусгасан. Боловсролын багц хуульд “Ахлах ангийн сургалтын хөтөлбөр нь заавал судлах болон сонгон судлах хэлбэртэй байна”, “Ахлах сургууль нь сургалтын хөтөлбөрийн онцлогоос хамааран төрөлжиж болно”, “Ерөнхий боловсролын сургуулийн бүтцэд ахлах сургууль байх ба бүсийн болон аймаг сум дундын байж болно”, “сургуулийн бүтцийг тогтооход хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, хүн амын нягтаршил, газарзүйн байршил зэрэг хүчин зүйлийг харгалзана” гэж заасны дагуу ахлах сургуулийг хөгжүүлэх хувилбарыг судалж, нийслэлийн 1, орон нутгийн 1, их дээд сургуулийн харьяа 1, мэргэжлийн боловсролын сурталтын байгууллагын дэргэд 1, нийт 4 сургуульд 2023-2024 оны хичээлийн жилд төрөлжсөн ахлах сургуулийн хувилбарыг туршихаар БШУС ын 2023 оны А/456 дугаар тушаалаар шийдвэрлэсэн. 2023 онд олон улсын шалгалтын үнэлгээг Монгол Улсын элсэлтийн ерөнхий шалгалтын үнэлгээтэй дүйцүүлэх хүсэлт гаргасан 1,302 шалгуулагчийн 5 хичээлийн 2097 шалгалтын үнэлгээг дүйцүүлэн тооцов.

2.5. Олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн олимпиадаас медаль хүртсэн ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагч, бэлтгэсэн багшийг урамшуулах эрх зүйн орчин бүрдүүлж, хэрэгжүүлнэ.

Биелэлт: Засгийн газрын 2021 оны 275 дугаар тогтоолоор баталсан "Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн нэрэмжит сургалтын тэтгэлэг олгох журам", олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн олимпиадаас медаль хүртсэн ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагч, бэлтгэсэн багшийг урамшуулах эрх зүйн орчин бүрдүүлж Засгийн газрын 2021 оны 172 дугаар тогтоолоор баталсан "Хүүхдийн төлөө сангийн хөрөнгийг зарцуулах, түүнд хяналт тавих журам"-д ЕБС-ийн сурагчдын дунд олон улс (математик, биологи, газар зүй, физик, мэдээлэл зүй, хими, Менделеевийн олон улсын химийн олимпиад)-ын болон тивийн (Азийн физикийн олимпиад, Ази, Номхон далайн орнуудын мэдээлэл зүйн олимпиад) хэмжээнд зохион байгуулагддаг олимпиадад амжилт гаргасан хүүхдийг шагнаж урамшуулахаар тус тус тусгасан бөгөөд эдгээрийн хэрэгжилт нь: - - Олон улсын олимпиадаас медаль хүртсэн сурагчид дэлхийн тэргүүлэх 100-д багтдаг их, дээд сургуульд элсэх эрх авснаар “Ерөнхийлөгчийн илгээлт 2100” тэтгэлэгт хамрагдах боломжтой болсон; 2021 онд олон улсад зохион байгуулагдсан математик, хими, биологи, физик, мэдээлэл зүйн олимпиадад оролцож амжилт үзүүлсэн 15 хүүхдэд энэхүү сангаас 25.0 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон; 2022 онд улсын олимпиадад Биологи, Математик, Хими, Мэдээлэл зүй, Физик хичээлээр оролцох 13 багш, 23 сурагч нийт 36 хүний 236.9 сая төгрөгийн төсөв баталж, 23 суралцагчдад мөнгөн урамшуулал олгосон; 2023 онд олон улсын олимпиадаас медаль хүртсэн сурагчид болон сурагчдаа амжилттай бэлтгэсэн олимпиадыг зохион байгуулах хороодод Монгол Улсын Ерөнхийлөгч нэрэмжит шагналыг олгосон (олон улсын олимпиадаас алтан медаль авсан сурагчид 11 сая, мөнгөн медаль авсан сурагчид 7 сая, хүрэл медаль авсан сурагчид 4 сая, тусгай байр эзэлсэн сурагчийг 1 сая төгрөгөөр, сурагчдаа амжилттай бэлтгэсэн Монголын олимпиад зохион байгуулах хороо тус бүрийг 10 сая төгрөг)

2.6. Ерөнхий боловсрол дахь эцэг эхийн үүрэг, оролцоог сайжруулна.

Биелэлт:

Ерөнхий боловсрол дахь эцэг эхийн үүрэг, оролцоог сайжруулах зорилгоор дараах арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлсэн. Үүнд: Боловсролын ерөнхий хууль болон Сургуулийн өмнөх

болон ерөнхий боловсролын тухай хуульд эцэг эх, асран хамгаалагчийн үүрэг, оролцоог (i) боловсролын чанарын болон гүйцэтгэлийн үнэлгээг зохион байгуулах (ii) сурах бичиг зохиох (iii) төсөв, санхүүгийн үйл ажиллагааны төлөвлөлт, гүйцэтгэл, хэрэгжилт, тайлагнал (iv) суралцагчийн хөгжил, хамгаалал, төлөвшил, аюулгүй байдлыг хангахад тус тус эцэг эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчийн саналыг авах, хамтран ажиллах талаар тусгав; Сургуулийн үйл ажиллагаа болон багшийн ажлыг үнэлэх, дүгнэхэд эцэг эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчдийн оролцоотой үнэлэх зохицуулалтын хүрээнд 2023-2024 оны хичээлийн жилд 715,421 эцэг эх, асран хамгаалагч үнэлгээнд оролцсон байна; Хүүхдийн эрүүл мэнд, сэтгэл зүй, хөгжил, төлөвшил, хамгааллын талаар тулгамдаж буй асуудлыг тодорхойлох, шийдвэрлэх арга замыг хэлэлцэх зорилгоор хамтдаа хамгаалъя урианы дор "Боловсрол ба эцэг эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчийн оролцоо" цахим зөвлөгөөн 2023 онд зохион байгуулсан; БШУС-ын 2022 оны А/463 дугаар тушаалаар "Эцэг эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчээс ерөнхий боловсролын сургуулийн үйл ажиллагаанд үнэлгээ хийхэд баримтлах заавар"-ын дагуу төрийн өмчийн 600 гаруй сургууль эцэг эх, асран хамгаалагчийн оролцоотой орчны эрсдэлийн үнэлгээ хийсэн; Сургуулийн үйл ажиллагаанд эцэг эх, асран хамгаалагчийн оролцоог нэмэгдүүлэх хүрээнд сургууль бүхлээрээ ажиллах арга хандлагыг нэвтрүүлж буй ерөнхий боловсролын 30 сургууль дээр цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлсний дүнд 30 сайн туршлага бий болгож, түгээн дэлгэрүүллээ.

6. Эцэг эхийн, хүүхэдтэй ажиллах арга, хандлагын ялгаатай байдлыг арилгах, бүтээлч оролцоог нэмэгдүүлэх сургалт, үйл ажиллагааг давхардсан тоогоор 240 мянга орчим эцэг эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчдэд хүргэж ажиллалаа.

3. Монголын түүх, хэл, соёл, зан заншил, эх оронч сэтгэлгээ, үндэсний өв уламжлал, шударга ёсны үзэл, хандлага болон олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн агуулгаар баяжуулсан монгол хүний хүмүүжлийг дээдэлсэн, монгол хүний онцлогт тохирсон зан чанар, хүмүүжил, сургалтын хөтөлбөрийг өмчийн хэлбэр харгалзахгүйгээр цэцэрлэг, сургуульд хэрэгжүүлнэ.

3.1. Боловсролын сургалтын хөтөлбөрт дүн шинжилгээ хийж, үзэл баримтлал боловсруулан түүнийг сургалтын хөтөлбөрт тусгана.

Биелэлт:

Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын тухай хуульд "Сургалтын хөтөлбөрийн үзэл баримтлал" боловсруулах зохицуулалт шинээр нэмэгдсэн (10.1-д "Сургалтын хөтөлбөр үзэл баримтлалтай байх бөгөөд уг үзэл баримтлалыг Боловсролын ерөнхий хуулийн 23.3-т заасан Боловсролын үндэсний зөвлөл хэлэлцэж, Засгийн газар батална) бөгөөд энэ чиглэлд хийсэн ажил: 2023 онд сургалтын хөтөлбөрийн үзэл баримтлалын төслийг боловсруулж, түүнд монгол хүүхдийн дүр төрх, монгол хүүхдийг хүмүүжүүлж төлөвшүүлэх монголын соёл, зан заншил, үндэсний өв уламжлал, нэгдмэл үнэт зүйлс, эх түүхийн агуулгыг тусгахдаа боловсролын бодлого боловсруулагчид, мэргэжлийн байгууллагуудын төлөөлөл, судлаачид, эцэг эх, олон нийтийн төлөөлөл, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын холбогдох удирдах ажилтан, зөвлөх зэрэг 1200 гаруй хүнд танилцуулж, хэлэлцүүлэг хийсэн; Сургуулийн өмнөх, бага, суурь, бүрэн дунд боловсролын одоо хүчин төгөлдөр мөрдөж буй I-XII ангийн 65 багц сургалтын хөтөлбөр, 33 нэр төрлийн 174 сурах бичигт 2022-2023 онд хийсэн шинжилгээний үр дүнгээр сургалтын хөтөлбөрийг 2024 оноос эхлэн сайжруулахаар төлөвлөв.

3.2. Сурах бичиг, сургалтын хэрэглэгдэхүүнд тавигдах шаардлагыг шинэчилж, сургалтад ашиглах нээлттэй нөөц материал, цахим агуулгыг бий болгоно.

Биелэлт:

Ерөнхий боловсролын сургуулийн сургалтын хэрэглэгдэхүүнд тавих шаардлагыг БШУС-ын 2022 оны А/375 дугаар тушаалаар, Боловсролын судалгааны үндэсний хүрээлэнгийн захирлын 2022 оны "Сургалтын хэрэглэгдэхүүний жишиг жагсаалт батлах тухай" А/70 дугаар тушаалаар жишиг жагсаалт баталснаар улсын хэмжээнд сургалтын хэрэглэгдэхүүний судалгааг нарийвчлан гаргаж цаашдын хангалтыг дээрх шаардлагад нийцүүлэн хийхээр ажиллаж байна. Medle.mn сургалтын платформд суурилан 2023-2024 оны хичээлийн жилд ахлах ангийн сонгон судлах хичээлийг 476 сургуулийн 15,615 сурагч (10 дугаар ангийн 9,003, 11 дүгээр ангийн 6,612) сонгон суралцаж, 282 багш 10 дугаар ангийн 571 бүлэг, 11 дүгээр ангийн 453 бүлгийг удирдан цахимаар хичээллэж байна. 2023 оны байдлаар "Medle" цахим контентын санд ээлжит хичээл 8,553, сурах бичиг 147, теле хичээл 4,024, интерактив контент 230, интерактив дасгал ажлын хуудас 3,500, виртуал лаборатори 805, цахим ур чадвар олгох 413 хичээл байршуулан хичээл сургалтын үйл ажиллагаанд ашиглаж байна. Польшийн "Learnetic" боловсролын технологийн компанитай хамтран бага ангийн 33 сурах бичгийг интерактив хэлбэрт шилжүүлснээр ЕБС-ийн бүх сурах бичиг цахим, интерактив хэлбэрт бүрэн орж, сурах бичиг, контентын динамик системийг бий болгосон. Боловсролын судалгааны үндэсний хүрээлэн 138 нэрийн сурах бичгийн 6000 гаруй алдааг засан сайжруулсан. Засаж сайжруулсан 1-5 дугаар ангийн 32 нэрийн 659.0 мянга, 6-12 дугаар ангийн 100 нэрийн 816.8 мянган сурах бичгийг улсын төсөв болон түрээсийн эргэлтийн сангийн хөрөнгөөр хэвлэж, ЕБС-ийн суралцагчдад хүргэснээр сурах бичгийн хангалт бага ангид 100 хувь, дунд ахлах ангид 85.0 хувь, цахим сурах бичгээр 100% хангах боллоо. "ЕБС-ийн сургалтын үйл ажиллагаанд ашиглах сурах бичгийн эхийг ашиглан хэвлэн борлуулах" сонгон шалгаруулалтад "Эй плас" ХХК шалгарч 2023 оны 11 дүгээр сараас эхлэн худалдах сурах бичгийн захиалгыг цахимаар авч сургууль бүрд хүргэлт хийж байна. Мөн ерөнхий боловсролын сургууль болон мэргэжлийн болон техникийн боловсролын суралцагчдаас онлайнгаар захиалга авч 600 гаруй багц сурах бичгийг хэвлэн нийлүүлсэн.

3.3. Үндэстний цөөнхийн хүүхдүүд, лам хүүхдүүд болон гадаадад гацсан хүүхдүүдэд таатай орчин бүрдүүлж, шаардлагатай сурах материалаар хангана.

Биелэлт:

Үндэсний цөөнхийн хүүхдийн сурч боловсрох эрхийг хангах чиглэлээр дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн. Үүнд: Боловсролын судалгааны үндэсний хүрээлэнгээс боловсруулсан I-V ангийн Тува хэлний 1500 ширхэг гарын авлага, казах хэлээр V ангийн 2500 ширхэг математикийн сурах бичгийг тус тус хэвлэн Баян-Өлгий аймгийн ерөнхий боловсролын сургуулиудад хүргэсэн. Гадаадад үйл ажиллагаа явуулж буй сургууль болон сургалтын байгууллагаас ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу 2023 оны хэвлэлтээс Унгарын ЭСЯ-д I-V ангийн 28 ширхэг, Солонгос дахь Монгол сургуульд I-V ангийн 130 ширхэг, Швед дэх монгол хүүхдүүд суралцдаг сургалтын төвд I-V ангийн 100 орчим сурах бичгийг тус тус нийлүүллээ. Мөн Англи, АНУ, Бельги, Ирланд, Канад зэрэг 20 оронд 60 гаруй монгол хэл, соёлын сургалтын төв ажилладаг бөгөөд сургалтын төвүүдэд шаардлагатай сурах бичгийг нийлүүлж байна. Боловсролын судалгааны үндэсний хүрээлэнгээс "Агуулга болон хэлийг интеграцчлан суралцахуй" зөвлөмжийг хэвлэн хос хэлээр хичээл заадаг ерөнхий боловсролын сургуулийн багш, удирдах ажилтнуудад түгээж, зөвлөмжийн сургагч багшаар 34 багш бэлтгэн орон нутгийн 6 сургуулийн 176 багшид арга зүйг нэвтрүүлэх үйл ажиллагааг

зохион байгуулсан. Дэлхийн банкны санхүүжилтээр Монгол-Казах, Казах-Монгол", "Монгол-Тува, Тува-Монгол" зэрэг 8 төрлийн толь бичгийг хэвлүүлэн хос хэлний сургалтад хамрагдаж байгаа үндэсний цөөнхийн багш, суралцагчдад хүргүүлсэн. Баян Өлгий аймгийн зорилтот 6 сургуулийн 12-р ангийн сурагчдад монгол хэл бичгийн сургалт зохион байгуулж 255 суралцагч, 54 багшийг хамруулсан. Хийдэд шавилан сууж буй лам хүүхдүүдийг орон нутгийн насан туршийн боловсрол төвөөр дамжуулан дүйцсэн хөтөлбөрийн сургалтад хамруулан суурь болон бүрэн дунд боловсрол олгож байна.

3.4. Сургалтын хөтөлбөрт нийцүүлэн сурах бичгийг зохиох, сургалтын хэрэглэгдэхүүний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

Биелэлт:

Сургалтын хөтөлбөрийн дагуу сургуулийн өмнөх боловсрол, бага боловсролын сурах бичиг, багшийн ном бусад гарын авлагыг боловсруулж, сургалтын хэрэглэгдэхүүнээр хангах ажлын хүрээнд хийсэн ажлууд: 2021 онд 2021-2022 оны хичээлийн жилд ашиглах 2.8 тэрбум төгрөгийн өртөгтэй 61 нэрийн сурах бичиг болон багшийн журнал, анги удирдсан багшийн дэвтэр, тусгай хэрэгцээт боловсролын 11 нэрийн сурах бичгийг нөхөн хангалтаар улсын төсвийн хөрөнгөөр хэвлэн түгээж сурах бичгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлсэн; Суралцагчдын хичээлийн хоцрогдлыг нөхөх, боловсролыг тэгш хүртээмжтэй болгох, суралцагчид орон зай, цаг хугацаанаас үл хамааран цахимаар суралцах боломжийг бүрдүүлэх зорилгоор medle.mn буюу боловсролын цахим сургалтын платформыг 2021 оноос үүсгэж хөгжүүлж, тус платформд 147 цахим сурах бичиг, 4,140 теле хичээл, 6-12 дугаар ангийн математик, физик, хими, биологийн хичээлд ашиглах 805 виртуал лаборатори, эрүүл мэнд, замын хөдөлгөөний чиглэлээр 152 контент, суралцагчдад зориулсан 85 Microsoft 365 цахим хичээл, контент боловсруулах арга зүйн зөвлөмж байршуулаад байна. 2022-2023 оны хичээлийн жилд сургалтын хөтөлбөрт нийцүүлэн боловсруулсан I-V ангийн суралцагчдад 1.2 сая ширхэг сурах бичгийг 3.7 тэрбум төгрөгөөр, VI XII ангийн суралцагчдад түрээсээр ашиглуулах 1.0 сая ширхэг сурах бичгийг 3.7 тэрбум төгрөг, нийт 2.2 сая ширхэг сурах бичгийг 7.5 тэрбум төгрөгийн зардлаар тус тус хэвлүүлэн түгээсэн; Боловсролын судалгааны хүрээлэнгээс 2023 онд 1-12 дугаар ангийн 138 төрлийн сурах бичгийн 6000 гаруй алдааг засаж сайжруулан хэвлэх тендер зарлан 1-5 дугаар ангийн 32 нэрийн 659.0 мянган сурах бичгийг улсын төсвийн 1,589.0 сая төгрөг, 6-12 дугаар ангийн 100 нэрийн 816.8 мянган ширхэг сурах бичгийг 2,285.0 сая төгрөгийн түрээсийн эргэлтийн сангийн хөрөнгөөр хэвлэж ЕБС-ийн суралцагчдад хүргэсэн; БШУС-ын 2023 оны А/01 дүгээр тушаалаар 2023 оныг “Сургалтын байгууллагын менежментийг сайжруулах жил” болгон зарлаж нийслэлийн 46, орон нутгийн 84, нийт 130 сургуульд зөвлөн туслах ажлыг зохион байгуулсны үр дүнд “Сургуулийн менежментийн зөвлөмж”-ийг боловсруулан өмчийн бүх хэлбэрийн 871 сургуульд хүргэсэн; ЕБС-ийн бага, дунд, ахлах ангийн цагчилсан төлөвлөлт, сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг дэмжих арга зүйн цуврал зөвлөмжүүдийг Боловсролын ерөнхий газрын цахим хуудсанд нээлттэй байршуулснаар багш нар ээлжит хичээлээ бэлтгэхэд дэмжлэг болж байна. “Бага боловсролын чанарын шинэчлэл төслөөс “2-5 дугаар ангийн монгол хэлний хичээлийн сургалтын жишиг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зөвлөмж”, “Агуулга болон хэлийг интеграцитай суралцахуй” зэрэг нийт 5 төрлийн зөвлөмжийг хэвлэн багш нарт хүргэсэн. 2023 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 435 сургуульд 15.9 тэрбум төгрөг, төслийн хөрөнгө оруулалтаар 33 сургуульд 3.7 тэрбум төгрөгийн техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг нийлүүлсэн байна

3.5. Эх хэлний сургалтын чанарыг дээшлүүлж, монгол бичгийн сургалт, судалгаа, хэрэглээний орчныг сайжруулна.

Биелэлт:

Эх хэлний сургалтын чанарыг дээшлүүлж, монгол бичгийн сургалт, судалгаа, хэрэглээний орчныг сайжруулах чиглэлээр хийсэн ажил: АХБ-ны “Эдийн засгийн хүндрэлийн үед боловсролын чанар хүртээмжийг сайжруулах төсөл”-ийн санхүүжилтээр 2021 онд Монгол хэл бичгийн хөтөлбөрт шинжилгээ хийж, Эх хэлний сургалтын чанарыг дээшлүүлж, монгол бичгийн сургалт, судалгаа, хэрэглээний орчныг сайжруулах чиглэлээр нийслэлийн 1240 монгол хэл, бичгийн багшид “Kahoot” программ заасан. Багш нарын боловсруулсан 176 цахим болон видео хичээлд арга зүйн зөвлөгөө өгч, сайжруулалтыг хийж, түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг зохион байгуулсан. Ерөнхий боловсролын 200 сургууль монгол бичгийн кабинетыг шинэчлэн байгуулах, сайжруулах зэргээр сургалтын орчныг бүрдүүлсэн байна. Энэ хичээлийн жилд 2390 багш нийт 8227 цахим хичээл, 15502 цахим хэрэглэгдэхүүн, 5315 контентыг боловсруулж, эх хэлний сургалтад ашигласан. Ерөнхий боловсролын сургуулийн 12 дугаар анги төгсөгчдөөс авсан монгол хэл бичгийн шалгалтад 33138 шалгуулагч хамрагдлаа. 2023 онд баталсан “Боловсролын ерөнхий хууль”-ийн 6.1-д “Монгол Улсад боловсрол эзэмшүүлэх сургалтыг төрийн албан ёсны хэлээр явуулна”, гадаад хэлээр сургалтын үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа сургалтын байгууллага нь суралцагчид монгол хэл, үндэсний бичиг, уран зохиол, монголын түүхийг заавал монгол хэлээр эзэмшүүлнэ”, 14.4-т “монголын түүх, монгол хэл, уран зохиол, үндэсний бичиг, соёл, үндэсний өв уламжлал, зан заншил, эх оронч сэтгэлгээ, төлөвшилийг сургалтын хөтөлбөрт заавал тусгаж, сургалтын байгууллага өмчийн 58 - хэлбэр харгалзахгүй хэрэгжүүлнэ” гэж тусган эрх зүйн орчныг бүрдүүлсэн; Боловсролын судалгааны үндэсний хүрээлэнгээс “Хүүхдийн академик үгийн сангийн нөөцийг тогтоон, түвшинд хуваах судалгаа”-г хийж, насан хүрэгчдийг монгол бичгийн мэдлэг чадварыг дээшлүүлэх, бие даан суралцахад зориулж, гар утасны “Үндэсний бичиг” аппликейшнийг турших ажлыг эхлүүлсэн; Ерөнхий боловсролын сургуулийн Монгол хэл, уран зохиолын 2816 багшид мэргэжил дээшлүүлэх үндсэн сургалт болон сонголтот модуль сургалт зохион байгуулсан; Монгол хэл, бичиг, уран зохиолын сургалтын хөтөлбөрт заасан агуулгын хүрээнд зохиосон монгол хэлний сурах бичгийг 1-12 дугаар ангид, монгол бичиг, уран зохиолын сурах бичиг 6-12 дугаар ангид, сургалтын Medle.mn цахим платформд ерөнхий боловсрол сургуулийн 1-12 ангийн монгол хэл, 6-12 ангийн үндэсний бичгийн хичээлийн сурах бичгийг цахимаар байршуулан, багш суралцагчдад нээлттэй ашиглах боломжийг бүрдүүлснээр 2023 оны байдлаар монгол хэлний 264 ээлжит хичээл, үндэсний бичгийн 343 ээлжит хичээлийг байршуулж, хичээл сургалтад ашиглаж байна; Баян-Өлгий аймгийн бага боловсролын Монгол хэл II, III, IV ангийн гарын авлага, Монгол хэл II, IV ангийн дасгал ажлын дэвтэр тус тус хэвлүүлж, сургалтад хэрэглэж байна.

3.6. Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлог, суралцах чадамжид суурилан сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө, үнэлгээний арга зүйг боловсронгуй болгоно.

Биелэлт:

Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлог, суралцах чадамжид суурилан сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө, үнэлгээний арга зүйг боловсронгуй болгох чиглэлээр дараах ажлуудыг хийсэн. Үүнд: Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн суралцах чадамж, ялгаатай хэрэгцээг харгалзан тусгай сургуулийн сургалтын төлөвлөгөөнд өөрчлөлт оруулж, 2020 оны А/37, “Харааны бэрхшээлтэй хүүхдэд ахуйн баримжаа олгох сургалтын жишиг хөтөлбөр”,

“Харааны бэрхшээлтэй хүүхдэд хөдөлгөөн орон зайн баримжаа олгох хичээлийн сургалтын жишиг хөтөлбөр”-ийг тус тус боловсруулж, 2021 оны “Сургалтын хөтөлбөр батлах тухай” А/309, “Ганцаарчилсан сургалтын төлөвлөгөөгөөр хичээллэж буй суралцагчийг үнэлэхэд баримтлах чиглэл”-ийг 2021 оны А/325, 2022 оны А/311 дүгээр тушаалыг тус тус баталсан.

2022-2023 оны хичээлийн жилд харааны бэрхшээлтэй хүүхдийн сурах үйлийг дэмжих зорилгоор харааны бэрхшээлтэй хүүхдэд зориулсан хэрэгслийн зардал авах 250.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг Монголын хараагүйчүүдийн үндэсний холбоонд шилжүүлж, “Сонсголын бэрхшээлтэй хүүхдэд монгол хэлний хичээлийг хос хэлний арга зүйгээр заах арга зүйн зөвлөмж боловсруулах, монгол дохионы хэлний анхан, ахисан шатны хөтөлбөр боловсруулан 140.6 сая төгрөгөөр санхүүжүүлсэн. Мөн “Виртуал дохионы хэлний хэлмэрч” аппликейшн бүтээн сургалтад ашиглаж байна Харааны бэрхшээлтэй суралцагчийн I-V ангийн “Орон зай, хөдөлгөөний чиг баримжаа”, “Ахуйн баримжаа” сургалтын жишиг хөтөлбөр, сонсголын бэрхшээлтэй суралцагчийн “Дохионы хэл I-V анги” сургалтын жишиг хөтөлбөр, танхимын сургалтад тогтмол хамрагдаж чадахгүй хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдэд боловсролын үйлчилгээ үзүүлэх явуулын багшийн Монгол хэл, Нийгэм ахуйн баримжаа хичээлийн жишиг хөтөлбөрийг тус тус боловсруулан сургалтад хэрэглэж байна. 2023 онд явуулын багшийн Математик, Дүрслэх урлаг технологи хичээлийн 59 сургалтын жишиг хөтөлбөр, суралцахуйн удирдамж, “сонсголгүй хүүхдэд монгол хэл заах арга зүйн зөвлөмж”, “Ялгаатай хэрэгцээтэй (Хараа, сонсгол, оюун ухааны бэрхшээлтэй) сурагчдад бэлгийн боловсрол олгох арга зүйн зөвлөмж, эрүүл мэндийн багш нарт зориулсан арга зүйн удирдамжийг тус тус боловсруулж түгээсэн. - I-V ангийн ялгаатай хэрэгцээтэй суралцагчдад зориулан 2500 ширхэг “Дүрслэх урлаг”-ийн сурах бичгийг хэвлэн аймаг, дүүргийн боловсролын газарт түгээн сурах бичгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлсэн.

3.7. Үндэстний цөөнх монгол хэл болон эх хэл дээр боловсрол эзэмших, соёл, зан заншлаа өвлөх боломжийг бүрдүүлнэ.

Биелэлт:

Олон улсын туршлагыг судлан Европын аюулгүй байдал, хамтын ажиллагааны байгууллагын Үндэстний цөөнхийн асуудлаар Дээд комиссар болон Боловсрол шинжлэх ухааны сайд нар “Монгол Улсын олон хэлт, олон соёлт боловсролыг хөгжүүлэх тухай хамтын ажиллагааны санамж бичиг” байгуулан ажиллаж байна. Монгол Улсын Боловсрол, шинжлэх ухааны яам Европын аюулгүй байдал, хамтын ажиллагааны байгууллагын Үндэсний цөөнхийн асуудал эрхэлсэн Дээд комиссарын зүгээс хэрэгжүүлж буй Төв Азийн боловсролын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн хамтран ажиллаж байна. Үндэсний цөөнх иргэн түүх, ёс заншил, өв соёлыг хадгалж үлдэх, эх хэлээрээ суралцах эрхийг хангах зорилгоор Хөвсгөл аймгийн Тува иргэдийн хүүхдэд зориулсан “Тува хэлний сургалтын жишиг хөтөлбөр”, бага боловсролыг эх хэлээр эзэмшиж байгаа Баян Өлгий аймгийн ерөнхий боловсролын сургуулийн 2-5 дугаар ангийн сурагчдад зориулсан “Монгол хэлний хичээлийн сургалтын жишиг хөтөлбөр”-ийг тус тус Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2021 оны А/338, А/339 дугаар тушаалаар баталсан.

Үндэсний цөөнх хүүхдүүдийн (казах, тува) сургалтын чанарыг дээшлүүлэх, тэдний төрийн (монгол) хэл болон эх хэлний үгийн нөөцийг нэмэгдүүлэх, хос хэлээр суралцахад сургалтын хэрэглэгдэхүүн болгон ашиглах 8 төрлийн сургалтын толь бичгийг сайжруулан 17,100 ширхэг түгээсэн, “Монгол хэлний хичээлийн сургалтын жишиг хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэхэд зориулсан багшийн гарын авлага боловсруулж, хэвлүүлэн, Баян-Өлгий аймагт хүргүүлэн сургалтад ашиглаж эхэлсэн. Тува хэлээр сургалт явуулдаг сургуулийн бага

ангийн сурагчийн 1-5 дугаар ангид судлах Тува хэлний гарын авлага 2013-2018 онд хэвлэгдсэн ба 2023 онд агуулга, арга зүйн сайжруулалтыг анх удаа хийсэн бөгөөд Хөвсгөл аймгийн Цагаан нуур суманд амьдарч буй эх хэлээрээ суралцахгүй байгаа цаатан хүүхдүүдэд зориулан тува хэлний анхан шатны гарын авлагыг шинэчлэн сайжруулж, 300ш хүргэсэн. Мөн цаатан иргэдийн боловсролыг дэмжих зорилгоор их, дээд сургуулийн бакалаврын хөтөлбөр элсэгчдэд Засгийн газрын 2021 оны 264 дүгээр тогтоолоор Хөвсгөл аймгийн Цагааннуур сумын ерөнхий боловсролын сургуулийг төгссөн бакалаврын хөтөлбөрт сурч байгаа цаатан иргэдийн 13 суралцагчдад 17.0 сая төгрөгийн сургалтын төлбөрийн буцалтгүй тусламж олгосон байна. Medle.mn цахим сургуулийг байгуулж, ерөнхий боловсролын сургалтын хөтөлбөрт нийцүүлэн боловсруулсан 13500 гаруй цахим хичээл, контентыг нээлттэй тавьж, багш, суралцагч, иргэдийн суралцах боломжийг бүрдүүлсэн. Энэ хичээлийн жилд олон улсын жишигт нийцсэн, цахим системд суурилсан "Eduten" математикийн хөтөлбөр, Pearson English англи хэлний хөтөлбөрийг нэвтрүүлэн хэрэгжүүлж байна.

3.8. Гадаад улсад монгол сургууль, насан туршийн сургалтын төвийн үйл ажиллагаа эрхлэх эрх зүйн орчныг бий болгож, дэмжлэг үзүүлнэ.

Биелэлт:

2023 онд баталсан Боловсролын ерөнхий хуулийн 14.6-д Гадаад улсад монгол хэл, бичиг үсэг, ёс заншил, түүх соёлын уламжлалыг суралцах, өвлөх, түгээн дэлгэрүүлэх, боловсрол нөхөн эзэмших сургалт зохион байгуулах, монгол хүний хөгжлийг дэмжих зорилгоор насан туршийн суралцахуйн төвийг байгуулж болно, 38.9-д Гадаад улсад амьдарч байгаа Монгол Улсын харьяат хүүхдэд монгол хэл, түүх, ёс заншил, соёлын чиглэлээр суурь чадамж эзэмшүүлэх төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлж байгаа боловсролын сургалтын байгууллага болон насан туршийн боловсролын байгууллагад төрөөс дэмжлэг үзүүлж болох бөгөөд дэмжлэг үзүүлэх нөхцөл, шаардлага, хэмжээг Засгийн газрын баталсан журмаар зохицуулна гэж тусгасан.

Иргэдийн насан туршдаа суралцахуй, хувь хүний хөгжлийг дэмжих зорилгоор <https://medle.mn/tele/21> сайтад бага боловсролын түвшинд монгол хэл, математик, иргэний боловсрол гэсэн судлагдахуунаар 12, суурь боловсролын түвшинд монгол хэл, математик, иргэний боловсрол судлагдахуунаар 12, иргэдийн боловсролд зориулан гэр бүлийн боловсрол, мэдээлэл, харилцаа холбоо технологи, эрх зүй, амьдрах ухаан, эрүүл мэнд, соёл, гоо зүй, санхүүгийн боловсрол, Тогтвортой хөгжлийн боловсрол гэсэн 7 чиглэлээр 229 теле хичээлийг байршуулан түгээн дэлгэрүүлж байна. Гадаадад үйл ажиллагаа явуулж буй сургууль болон сургалтын байгууллагаас ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу 2023 оны хэвлэлтээс Унгарын ЭСЯ-д I-V ангийн 28 ширхэг, Солонгос дахь Монгол сургуульд I-V ангийн 130 ширхэг, Швед дэх монгол хүүхдүүд суралцдаг сургалтын төвд I-V ангийн 100 орчим сурах бичгийг тус тус нийлүүллээ “Насан туршдаа суралцахуйн бодлого, төлөвлөлтийг боловсронгуй болгох судалгаа, шинжилгээ хийж, санал боловсруулах ажлын хэсгийг БШУС-ын 2021 оны А/245 дугаар тушаалаар байгуулан ажиллуулж байна. Ажлын хэсгээс гадаад улсад насан туршийн боловсролын төв байгуулах, төв байгуулахад тавих нийтлэг шаардлага, тусгай зөвшөөрөл хэрхэн олгох зэрэг чиглэлээр Хилийн чанад дахь Монголчуудын холбоо ТББ аар уламжлан санал авч байгаа бөгөөд Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд, Гадаад харилцааны сайд, Соёлын сайдын 2021 оны А/304,47, 173 дугаар хамтарсан тушаалаар “Гадаад улсад амьдарч байгаа Монгол Улсын харьяат иргэдийн хүүхдэд монгол хэл, түүх, соёл, ёс заншлын боловсрол олгох ажлыг бодлого,

зохицуулалтаар хангах байнгын ажиллагаатай салбар дундын комисс” байгуулагдан ажиллаж байна.

3.9. Өсвөр насны бүх хүүхдэд нийгэм-сэтгэл хөдлөлийн ур чадварт суралцахад туслах хичээлээс гадуурх чанартай үйл ажиллагаанд хамрагдах хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

Биелэлт:

Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.10 дахь хэсэгт “Суралцагчийн суралцах үйл ажиллагаа, хөгжил төлөвшлийг дэмжих, ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгоход чиглэсэн хичээлээс гадуурх сургалт, үйл ажиллагаа нь ерөнхий боловсролын сургуулийн үйл ажиллагааны салшгүй хэсэг байна.”, “Ерөнхий боловсролын сургуульд сэтгэл зүйч ажиллах бөгөөд сэтгэл зүйч нь суралцагчийн сэтгэл зүйн тулгамдсан асуудлыг илрүүлэх, ганцаарчилсан болон бүлгээр сэтгэл зүйн дэмжлэг, үйлчилгээ үзүүлнэ” гэж тус тус тусгасан, мөн Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд “Хичээлээс гадуурх сургалтын ажлын үлгэрчилсэн хөтөлбөр”-ийг 2020 оны А/199, “Ерөнхий боловсролын сургуулийн хичээлээс гадуурх сургалтын ажлын үлгэрчилсэн хөтөлбөр”-ийг 2022 оны А/288 дугаар тушаалаар баталж, хэрэгжүүлэх зөвлөмжийг боловсруулан, цахим системд байршуулсан.

Ковид-19 халдварт цар тахлын үед ЕБС-ийн 12 дугаар ангийн суралцагчдад шалгалтын өмнөх стресс менежмент, сэтгэл зүйн бэлтгэлд дэмжлэг үзүүлэх, зөвлөгөө өгөх “Чатбокс” үйлчилгээнд давхардсан тоогоор нийт 248 хүн холбогдсоны 96.3 хувь нь төгсөх ангийн хүүхэд бүрдүүлсэн. Ерөнхий боловсролын сургуульд 2021-2022 оны хичээлийн жилээс эхлэн сэтгэл зүйчийг ажиллуулж, сэтгэл зүйч мэргэжлээр бакалаврын зэрэгтэй төгссөн 62 иргэнийг 12 багц цагийн мэргэшүүлэх сургалтад хамруулж, сургуулийн сэтгэл зүйчээр давтан бэлтгэсэн бөгөөд 201 сургууль (төрийн өмчийн 99, төрийн өмчийн сургуульд 102) сэтгэл зүйч ажиллаж байна. Хүүхдийг ивээх сангаас хэрэгжүүлж буй төслийн зохион байгуулсан сургалтад төслийн 5 аймгийн 25 сумын 14-25 насны 2097 хүүхэд залуучууд хамрагдаж, сургалтын хүрээнд тэтгэлэгт хөтөлбөр зарлагдсан. Тэтгэлэгт хөтөлбөрт 32 багийн 151 хүүхэд оролцож 5 баг шалгарсны 4 нь ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдаас бүрдсэн баг байна. 2023-2024 оны хичээлийн жилд ерөнхий боловсролын 859 сургуульд 746,405 суралцагч суралцаж байгаагаас давхардсан тоогоор 979,628 суралцагч хичээлээс гадуурх сургалтын ажилд хамрагдсан байгаа бөгөөд сургууль дээр зохион байгуулагдаж буй хичээлээс гадуурх сургалт, үйл ажиллагаа, секц, дугуйланд 418,240 суралцагч буюу 54% нь хамрагдаж байна. Түүнчлэн 2023-2024 оны хичээлийн жилд “After school” хөтөлбөрийг эхлүүлж, 24,546 суралцагч цахимаар хамрагдах боломжийг бүрдүүлснээр хичээлээс гадуурх сургалт, үйл ажиллагааны хамрагдалт 57%-д хүрэв. Уг хөтөлбөрт IX-XII ангийн суралцагчид нийгэм-сэтгэлзүй, хувь хүний ур чадвар, дэлхийн иргэний боловсрол, шинжлэх ухааны болон бусад хичээлүүдээс сонголтоо хийх боломжийг нэмэгдүүллээ. 2.3.9.Суралцагчдад ээлтэй сургалтын орчныг бүрдүүлж, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, тусгай хэрэгцээт хүүхдийг ердийн сургууль, цэцэрлэгт сурах, хөгжих боломжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор дараах бүтээн байгуулалтыг хийнэ.

4.3. СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БА ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТЫН ОРЧИН.

1. Суралцагчдад ээлтэй сургалтын орчныг бүрдүүлж, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх тусгай хэрэгцээт хүүхдийг ердийн сургууль, цэцэрлэгт сурах, хөгжих боломжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор дараах бүтээн байгуулалтыг хийнэ.

1.1. Цэцэрлэг, сургуулийн хүчин чадал, бүтэц, барилгын насжилт, байршлыг оновчтой тогтоож, хүн амын өсөлтийн хэтийн төлөвтэй уялдуулан хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт болон төсөв, гадаадын зээл тусламжаар 200 сургууль, 273 цэцэрлэгийн барилгыг ашиглалтад оруулна.

Биелэлт:

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт болон АХБ, АНУ, БНХАУ, Япон зэрэг улсын зээл тусламжийн санхүүжилтээр 2020-2023 онд ерөнхий боловсролын 84 сургууль, сургуулийн өмнөх боловсролын 157 байгууллага, дотуур байр 9, ерөнхий боловсролын спорт заал 3 тус тус ашиглалтад орж хүүхдийн тухтай орчинд суралцаж, бие бялдар, авьяас чадвараа хөгжүүлэх орчныг бүрдүүлж ажиллав. Засгийн газрын 2023 оны "Боловсролын салбарын хөрөнгө оруулалтын ажлыг эрчимжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай" 290 дугаар тогтоолыг батлуулж, хэрэгжилтийг эрчимжүүлж ажилласны үр дүнд 2023 оны байдлаар 70-дээш хувийн гүйцэтгэлтэй ерөнхий боловсролын сургуулийн барилгын 97 төсөл арга хэмжээ хэрэгжиж байна.

1.2. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлд тулгуурлан хөдөөгийн цэцэрлэг, сургууль, дотуур байрыг шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжтай болгох арга хэмжээ авна.

Биелэлт:

Төрийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэг, дотуур байрын нүхэн жорлонг орчин үеийн стандарт, шаардлагад нийцсэн ариун цэврийн байгууламжаар солих төсөл арга хэмжээг 4 ээлжээр зохион байгуулж ажилласны үр дүнд нийт 62 цэцэрлэг, 106 сургууль, 82 дотуур байрны нүхэн жорлонг орчин үеийн ариун цэврийн байгууламжаар сольж ашиглалтад оруулав. Улсын хэмжээнд 1,638.4 сая төгрөгийн санхүүжилттэй зураг төслийн ажил 71.4 хувь, 38,790.81 сая төгрөгийн санхүүжилттэй барилга угсралтын ажил 48 хувийн гүйцэтгэлтэй байгаа бөгөөд төслийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлж, 2024 оны эхний хагас жил бүрэн дуусгахаар ажиллаж байна.

1.3. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд оршин суугаа газартаа цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуульд тэгш хамрагдах орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

Биелэлт:

"Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг сургуулийн өмнөх боловсролын үйлчилгээнд хамруулах журам" Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2021 оны А/177 дугаар тушаалаар, "Бүх шатны боловсролын байгууллагад хөгжлийн бэрхшээлтэй суралцагчийн онцлогт тохирох хэрэглэгдэхүүн, сургалтын орчныг бүрдүүлэх журам" 2020 оны А/184 дүгээр тушаалаар тус тус батлагдаж хэрэгжсэн.

Хүнд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдэд зориулсан тусгай цэцэрлэг нийслэлд төрийн өмчийн 3, аймгийн төвд хувийн хэвшлийн цэцэрлэг ажиллаж байгаа бөгөөд тусгай болон ердийн цэцэрлэгт цэцэрлэгт жилд дунджаар 1,204 хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд, ерөнхий боловсролын сургуульд 5,606 хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд тус тус боловсролын үйлчилгээнд хамрагдаж байна Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт болон гадаадын зээл

тусламжийн санхүүжилтээр хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн сурах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх чиглэлээр “Боловсролын чанарын шинэчлэл” төсөлд 63 сая төгрөгийн санхүүжилтээр аймгийн төвийн 21 сургуульд “Хүүхэд хөгжлийн танхим”, Сонсголын бэрхшээлтэй хүүхдийн 29, харааны бэрхшээлтэй хүүхдийн 116 дугаар сургуулиуд дээр эрүүл мэндийн танхим нээж, “Тусгай хэрэгцээт боловсрол шаардлагатай хүүхдэд үзүүлэх эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын үйлчилгээг сайжруулах төсөл”-өөр нийслэлийн 25 цэцэрлэгт 125 сая төгрөгийн тохируулгат хэрэгсэл, сургалтын хэрэглэгдэхүүнээр тохижуулж, “Тэгш боломжийг бүрдүүлэх замаар суралцахуйг дэмжих” төслийн “Тэгш хамран сургах боловсрол”, “Сургуулийн үдийн хоол” бүрэлдэхүүн хэсэгт нийт 12 аймгийн 113 сургуулийг хамруулсан. Мөн “Тэгш хамруулах боловсролыг дэмжих төсөл” /G9208/-ийн хүрээнд нийслэлд 1, орон нутгаас 3 цэцэрлэг сонгон, Хөгжлийн бэрхшээлтэй бага насны хүүхдийг сургуулийн өмнөх боловсролд хамруулах сургалтын орчны загвар бий болгох, цэцэрлэгийн удирдах ажилтан, 71 багш нарыг чадваржуулах модуль сургалтуудыг зохион байгуулсан.

1.4. Тусгай цэцэрлэг, сургуулийн барилгыг өргөтгөх, шинэчлэх, тавилга хэрэгсэл, техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана.

Биелэлт:

Тусгай хэрэгцээт хүүхдүүдийн сургууль (320 суудал бүхий), цэцэрлэгийн тус бүр 4 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 2 барилгын зураг төслийг улсын төсвийн хөрөнгөөр (100 сая төгрөг) батлуулсан бөгөөд 1 сургуулийн барилга газар чөлөөлөх шатанд, 2 цэцэрлэгийн барилга угсралтын ажил 50 хувьтай хэрэгжиж байна. Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын багцад 2021-2023 онд “Тусгай хэрэгцээт ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгт тавилга, тоног төхөөрөмж худалдан авах нийт 900 сая төгрөгийн төсөв батлагдсаныг тус тус хуваарилан худалдан авах ажиллагааг зарлан гэрээ байгуулан тусгай хэрэгцээт цэцэрлэгт 51 нэр төрлийн, сургуульд 38 нэр төрлийн тоног төхөөрөмжийг хүлээн авч хуваарийн дагуу түгээлт хийж ажилласан.

1.5. Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө мэдээллийн төв байгуулна.

Биелэлт:

Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.10 дахь хэсэгт “Суралцагчийн суралцах үйл ажиллагаа, хөгжил төлөвшлийг дэмжих, ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгоход чиглэсэн хичээлээс гадуурх сургалт, үйл ажиллагаа нь ерөнхий боловсролын сургуулийн үйл ажиллагааны салшгүй хэсэг байна.” тусгасан болон Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2020 оны А/200 дугаар тушаалаар “Ерөнхий боловсролын сургуулийн дунд, ахлах ангийн суралцагчдад ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйл ажиллагааны чиглэл, “Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох мэдээллийн танхимд тавигдах шаардлага”, 2022 оны А/288 дугаар тушаалаар “ЕБС-ийн хичээлээс гадуурх сургалтын ажлын үлгэрчилсэн хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэх зөвлөмжийг тус тус баталснаар суралцагчдыг сонголтод хөтөлбөрөөр, сайн дурын үндсэн дээр хамрагдах боломжийг бүрдүүлсэн.

Суралцагч, эцэг эх, асран хамгаалагчдад ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйлчилгээг Боловсролын үнэлгээний төвийг түшиглэн цахим хэлбэрээр (www.myfuture.mn) хүргэж, аймаг, дүүрэгт насан туршийн боловсролын төвд “Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох танхим”-ийг 574.2 сая төгрөг, Боловсрол, соёл урлагийн газар, хэлтсүүдэд 175.8 сая төгрөг, БМДИ-д 50.3 сая төгрөг буюу АХБ-ны санхүүжилтээр нийт 800.4 сая төгрөгийн тоног

төхөөрөмжөөр хангах ажлыг зохион байгуулсан байна. Боловсролын ерөнхий газрын Насан туршийн боловсролын хэлтэс, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны харьяа "Ажил мэргэжил судлалын үндэсний төв"-тэй хамтран аймаг, дүүргийн насан туршийн боловсролын төвүүдийн "Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох мэдээллийн танхим"-д ажиллах багшийг чадавхжуулах болон МСҮТ, политехникийн 79 байгууллагын нийгмийн ажилтныг хамруулсан нийт 363 удаагийн сургалт, үйл ажиллагаанд давхардсан тоогоор 985,982 суралцагч, иргэн хамрагдсан байна. 2.3.9.7.Барилга байгууламжийн нэг маягийн болон давтан хэрэглэх зураг төсөл боловсруулах ажлыг зохион байгуулна. Биелэлт: Боловсрол, шинжлэх ухааны яам сургууль, цэцэрлэг, дотуур байр, тусгай хэрэгцээт сургууль, цэцэрлэг, спорт заалны барилга байгууламжийн нэг маягийн болон давтан хэрэглэх зураг төслийг улсын төсвийн хөрөнгөөр хийлгэх захиалгыг Барилга, хот байгуулалтын яаманд өгсөн. Барилга, хот байгуулалтын яам БШУЯ-тай хамтарч нийт 30 нэг маягийн зураг төсөв боловсруулж, магадлал хийлгэж ажилласан байна.

1.6. Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний газрын стандартыг баталж, мөрдүүлнэ.

Биелэлт:

"Ерөнхий боловсролын сургууль, дотуур байр, цэцэрлэгийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд тавих шаардлага" MNS 7005:2023 үндэсний стандартыг боловсруулж, Стандарт, хэмжил зүйн газрын даргын 2023 оны 05 дугаар сарын 03-ны өдрийн С/20 дугаар тушаалаар баталсан. Энэ стандартыг хэрэгжүүлэхэд арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор НҮБ-ын Хүүхдийн сангийн техникийн дэмжлэгтэйгээр 200 хуудас зөвлөмжийн төслийг боловсруулж, хэлэлцүүлсэн бөгөөд зөвлөмжийг хөндлөнгийн редакцын багт шилжүүлээд байна. Стандартыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдсөн бөгөөд шинээр батлагдсан стандартыг сурталчлан таниулах сургалтыг аймаг, нийслэл, орон нутгийн боловсролын газрын мэргэжилтнүүдэд 2 удаа зохион байгуулсан. Ерөнхий боловсролын сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орчныг сайжруулах чиглэлээр улсын төсвийн санхүүжилт болон гадаадын буцалтгүй зээл тусламжаар 35 сургуулийн хоолны газрыг зориулалтын дагуу засварлан, 354 сургуульд 888 нэр төрлийн 1.4 тэрбум төгрөгийн гал тогооны тоног төхөөрөмжөөр хангасан байна. Төрийн өмчийн 688 сургуулийн 416 сургууль буюу 60.4 хувь нь стандартын шаардлагад нийцсэн хоол үйлдвэрлэлийн орчныг бүрдүүлсэн байна.

1.7. Ерөнхий боловсролын сургуулийн "Үдийн цай" арга хэмжээг "Үдийн хоол" болгоно.

Биелэлт:

Засгийн газрын "Үдийн хоолны норматив тогтоох тухай" 2021 оны 237 дугаар тогтоолоор ерөнхий боловсролын сургуулийн бага ангийн нэг сурагчид ногдох үдийн хоолны зардлын нормативыг хүн амын зохистой хооллолтын талаарх зөвлөмжид заасан хэмжээ, инфляцын түвшинтэй уялдуулан 1500 төгрөг байхаар тогтоосон бөгөөд ерөнхий боловсролын сургуулийн 1-5 дугаар ангийн 378,034 сурагч үдийн хоолны үйлчилгээнд хамрагдаж байгаа буюу нийт сургуулийн 99 хувь буюу үдийн хоолоор үйлчилж, 12 сургууль (нийслэлд 8, Хөвсгөл, Өвөрхангай аймагт 4) бэлэн бүтээгдэхүүнээр үйлчилж байна Монгол Улсын 2023 оны Төсвийн тухай хуулиар дунд ангийн сурагчдын үдийн хоолны үйлчилгээнд шилжих хугацааг хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орчин бүрдэх хүртэл үе шаттайгаар эхлүүлэхээр шийдвэрлэсэн буюу УИХ-ын "Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай" 2019 оны тогтоолын 2 дахь заалтыг УИХ-ын 2022 оны 70 дугаар тогтоолоор өөрчлөн

найруулж, “дунд, ахлах ангийн суралцагчдыг зохих бэлтгэл хангасны үндсэн дээр үдийн хоолны үйлчилгээнд үе шаттайгаар хамруулах” гэж зааснаар дунд, ахлах ангийн суралцагчийн үдийн хоолны үйлчилгээнд хамрагдах хугацаа хойшилсонтой холбоотойгоор үдийн хоол хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх бодлогын шийдэл, үе шаттай хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг шинэчлэх судалгаа, тооцоолол, төслийг боловсруулж байна.

1.8. Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдад сургууль дээр стандартын шаардлага хангасан ундны цэвэр ус уух боломжийг бүрдүүлнэ.

Биелэлт:

2021 онд 596 сургуульд 5393 ширхэг ус цэвэршүүлэгч төхөөрөмж шаардлагатай байсан бол 2023 оны байдлаар 172 сургуульд 262 ширхэг ус цэвэршүүлэгч 73 төхөөрөмж нийлүүлснээр 397 сургуульд 5028 ус цэвэршүүлэгч төхөөрөмж шаардлагатай байна. 2023 оны статистикийн урьдчилсан мэдээгээр баллонтой 3674, шугамд холбогдсон 2047 нийт 5721 ус цэвэршүүлэгч төхөөрөмж ерөнхий боловсролын сургуульд байна. Төрийн өмчийн 688 сургуулийн 57.7 хувь нь ус цэвэршүүлэгч төхөөрөмжөөр бүрэн хангагдаад байна.

1.9. Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоолны зардлыг 2 дахин нэмэгдүүлж, төр, эцэг эх, асран хамгаалагч хамтран хариуцах зарчмаар хэрэгжүүлнэ.

Биелэлт:

Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд, Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын "Норматив батлах тухай" А/166, А/559, 222 дугаар хамтарсан тушаалаар "Цэцэрлэг, сургуулийн насны хүүхдийн хоногийн хоолны илчлэгийн хуваарилалт", "Цэцэрлэгийн насны хүүхдийн хоногийн хэрэгцээг хангах хүнсний бүтээгдэхүүний жишиг хэмжээ"-г баталсан. Дээрх нормативын дагуу сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдаж буй хүүхдийн хоолны зардлыг хуваалцах боломжийн судалгаагаар эцэг эх, асран хамгаалагчдын 56% нь хоолны зардал өгөх, 76% нь өдөрт 1000-1500 төгрөг өгөх боломжтой гэсэн дүн болон шаардлагад үндэслэн “Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоолны зардлын хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай (нэг өдрийн хоолны зардлыг 4000 төгрөг, уртасгасан цагаар ажиллах цэцэрлэг, цэцэрлэгийн бүлгийн хүүхэд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн нэг өдрийн хоолны зардлыг 5100 төгрөг болгон улсын төсвийн санхүүжүүлэх хувь хэмжээ, эцэг эх, асран хамгаалагчийн хариуцах хувь хэмжээг тогтоосон) асуудлыг засгийн газрын 2023 оны 31 дүгээр тэмдэглэлээр хойшлуулсан. Орон нутгаас Өмнөговь аймгийн Засаг даргын 2023 оны "Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоолны нэмэгдэл" олгох тухай А/101 захирамжаар цэцэрлэгийн хүүхдийн хоолны мөнгийг 3712 төгрөгөөр тогтоож, тус аймгийн 31 цэцэрлэгт 6617 хүүхэд хамрагдаж байна.

1.10. Боловсролын байгууллагын тавилга, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, лабораторийн хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

Биелэлт:

Монгол Улсын 2021, 2022, 2023 оны төсвийн тухай хуулийн хавсралтын холбогдох заалтын хэрэгжилтийг хангаж тайлант хугацаанд БШУС-ын тушаал (2021 оны А/03 дугаар тушаалаар 9.8 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 11 төсөл, арга хэмжээ, 2022 оны А/23, 2023 оны А/14 тоот тушаалаар 41-н багц төсөл, арга хэмжээ)-ыг үндэслэсэн Төрийн нарийн бичгийн даргын тушаалуудаар байгуулсан ажлын хэсэг техникийн тодорхойлолтыг боловсруулан

Төрийн худалдан авах ажиллагааны газарт хүргүүлэн худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсан байна. “Боловсролын чанарын шинэчлэл” төслийн хүрээнд Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг ерөнхий боловсролын сургуульд тэгш хамран сургах зорилгоор 8 аймгийн (Архангай, Булган, Дорноговь, Өмнөговь, Сүхбаатар, Завхан, Төв, Хэнтий) төвийн сургуульд 265.2 сая төгрөгийн өртөгтэй ном, тавилга, тоног төхөөрөмж, тоглоом, туслах хэрэгсэл бүхий “Хүүхдийн хөгжлийг дэмжих танхим” байгуулсан бөгөөд Японы “Хүүхдийг ивээх сан”-гийн “Хүүхэд бүрийг тэгш хамран сургах нь” төслөөс 16 сургуульд 5 Насан туршийн боловсролын төвд 41 сая төгрөгийн өртөг бүхий сургалтын тохирох хэрэглэгдэхүүн нийлүүлсэн байна. Улсын хэмжээнд 134 сургуулийг нийт 888 нэр төрлийн 1.4 тэрбум төгрөгийн гал тогооны тоног төхөөрөмжөөр хангасан бөгөөд нийт 1.7 тэрбум төгрөгийн тоног төхөөрөмж, тавилга хэрэгсэл, сургалтын бусад хэрэглэгдэхүүн бүхий 15 цэцэрлэг, 11 сургуулийн өргөтгөл шинээр ашиглалтад оруулсан. 11 аймгийн (Баянхонгор, Булган, Говь-Алтай, Дундговь, Өвөрхангай, Сүхбаатар, Дархан-Уул, Орхон, Хөвсгөл, Архангай, Баян-Өлгий) Засаг даргын тамгын газар орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр боловсролын байгууллагуудад 74 компьютер тоног төхөөрөмж, зөөлөн эдлэлийн зардалд 8965.2 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийн, багш нарыг компьютержүүлэх ажлыг хэд хэдэн аймаг санаачлан зохион байгуулж, шинээр ашиглалтад орсон 24 цэцэрлэгт 759.0 сая төгрөгийн 29 нэр төрлийн тоног төхөөрөмж олгосон байна. 2023 онд шинээр ашиглалтад орж байгаа 18 сургууль, 6 дотуур байр, 5 спорт заалны барилгад, нөхөн хангалтад нийт 435 сургуульд 17.6 тэрбум төгрөгийн тоног төхөөрөмж, шинээр ашиглалтад орсон 29 цэцэрлэг, 2 цогцолбор нийт нөхөн хангалтыг 430 цэцэрлэгт 6.2 тэрбум төгрөгийн тоног төхөөрөмж тус тус олгосон. Мөн улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар ерөнхий боловсролын 146 сургуульд 488.6 сая төгрөгийн 155 ширхэг хоол үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж, хэрэгслийг нийлүүлж, хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орчин нөхцөлийг сайжруулсан. Ингэснээр Төрийн өмчийн 688 сургуулийн 416 сургууль буюу 60.4% нь стандартын шаардлагад нийцсэн хоол үйлдвэрлэлийн орчныг бүрдүүлсэн байна.

1.11. Урлаг, биеийн тамирын хичээлийн сургалтын хэрэглэгдэхүүн, тоног төхөөрөмж, хөгжмийн зэмсгээр сургууль, цэцэрлэгийг хангана.

Биелэлт:

2021 оны Улсын төсвийн “Боловсрол, шинжлэх ухааны салбарын тоног төхөөрөмж” багцаас Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2021 оны А/03 дугаар тушаалаар сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад “Морин хуур” хөгжим худалдан авах” төсөвт өртөг 540.0 сая төгрөг, ерөнхий боловсролын сургуульд “Морин хуур” хөгжим худалдан авах төсөвт өртөг 645.0 сая төгрөг, “Ерөнхий боловсролын сургуулийн спорт зааланд техник хэрэгсэл худалдан авах” төсөвт өртөг 350.0 сая төгрөгийг тус тус баталж, 2022 онд Боловсролын ерөнхий газар сургууль, цэцэрлэгүүдийг тоног төхөөрөмж, хөгжмийн зэмсгээр хангасан бол 2023 онд ерөнхий боловсролын сургуулийн сургалтын хэрэгцээнд 587.6 сая төгрөгийн төгөлдөр хуурын худалдан авалт хийн 38 сургуульд, биеийн тамирын хичээлийн хэрэглэгдэхүүн 503.8 сая төгрөгөөр 9 нэр төрлийн 1000 ширхэг тоног төхөөрөмж, сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад 339.6 сая төгрөгөөр 5 нэр төрлийн 254 ширхэг техник, хэрэгсэл, биеийн тамирын хичээлийн хэрэглэгдэхүүн 271.4 сая төгрөгөөр 26 нэр төрлийн 18.343 ширхэг тоног төхөөрөмжийн худалдан авалтыг хийж түгээсэн байна.

1.12. Бүх насны иргэд насан туршдаа суралцах боломжийг дэмжих, тэдний бие даан олж авсан мэдлэг, ур чадварыг хүлээн зөвшөөрөх, баталгаажуулах чиглэлээр насан туршийн боловсролын эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгож өргөжүүлнэ.

Биелэлт:

2023 онд баталсан Боловсролын ерөнхий хуулийн 3.1.7-д насан туршийн суралцахуйн ойлголтыг, 3.1.9-д албан бус боловсрол, 3.1.10-д "амьдралын орчинд суралцахуй" гэж хүний ажил, амьдрал, нийгмийн орчинд бие даан чадвар, боловсрол эзэмших үйл ажиллагааг хэлнэ гэж тусгасан болон "Боловсрол нөхөн олгох сургалтын хөтөлбөр"-ийг Боловсрол, Шинжлэх Ухааны Сайдын 2021 оны А/88 дугаар тушаалаар эрх зүйн орчныг шинэчилсэн бөгөөд үүнтэй холбогдуулан иргэдийн суралцахуйн хэрэгцээний судалгааг хийж, үр дүнг нэгтгэн бэлэн болголоо. "Тэгш хамран сургах боловсролын талаар баримтлах бодлого 2023-2030" бодлогын 75 баримт бичгийн төсөл боловсруулсан бөгөөд 2021 онд батлагдсан хөтөлбөртэй нийцүүлэн "Бага, суурь, бүрэн дунд боловсрол нөхөн олгох хөтөлбөрөөр сургалт зохион байгуулах журам"-ыг хэлэлцүүлсэн.

Иргэдийн насан туршдаа суралцахуйг дэмжих зорилгоор /medle.mn/tele/21 сайтад бага, суурь, боловсролын түвшинд 3, 3 судлагдахуунаар тус бүр 12, иргэдийн боловсролд зориулан 8 чиглэлээр 229 теле хичээлийг байршуулан түгээсэн байна. Насан туршийн боловсролын эрх зүйн орчны хэрэгжилтийг хангахад чиглэсэн холбогдох судалгаа, бүртгэлийн 4 маягтыг боловсруулан холбогдох сургалт мэдээллийг 2023 онд зохион байгуулж, аймаг нийслэлийн Насан туршийн суралцахуйн төвийн сургалтын захирал, менежер, БШУГ-ын мэргэжилтэн 86 удирдах ажилтан хамрагдав. "Албан бус боловсролын Амьдрах ухааны хөтөлбөр"-ийн сургалтад хөдөлмөрийн насны 208, төрийн албан хаагч 81, хөгжлийн бэрхшээлтэй 8, БЕГ-ын НТБХ мэргэжилгүй 64, ажилгүй 80 иргэн хамрагдаж, 95 иргэнд чадамжийн гэрчилгээ олгов. БШУС-ын 2018 оны А/168 тоот тушаалаар батлагдсан "Бага, суурь, бүрэн дунд боловсролыг дүйцсэн хөтөлбөрөөр сургалт явуулах журам"-ын дагуу ерөнхий боловсролын зохион ангийн агуулгын бие даан эзэмшсэн бага боловсролд 7, суурь боловсролд 42, бүрэн дунд боловсролд 5, бүгд 84 иргэн үнэлгээ, баталгаажилт хийлгэн боловсрол нөхөн олгох хөтөлбөрөөр үргэлжлүүлэн суралцаж байна. Тэдгээрийн 11 нь насанд хүрэгчид байна

1.13. Цахим сургалтын нэгдсэн платформ бий болгож, цахим хичээлийн сан бүрдүүлнэ.

Биелэлт:

Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагч бие даан суралцах, мэдлэг чадвараа бататгах үйлийг дэмжих, гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн үед хичээл, сургалтын тасралтгүй байдлыг хангах, багш хичээл, сургалтыг зайнаас зохион байгуулах, эцэг эх, асран хамгаалагч хүүхдийнхээ сурах үйлийг дэмжихэд дэмжлэг үзүүлэх, Монгол Улсын өнцөг булан бүрд ажиллаж, амьдарч байгаа шилдэг багшийн бэлтгэсэн цахим хичээлийг суралцагч орон зай, цаг хугацаанаас үл хамааран насан туршдаа суралцах, цахим контентын нэгдсэн сан бүрдүүлэх зорилго бүхий MEDLE.MN сургалтын нэгдсэн платформыг 2021 онд боловсруулсан бөгөөд дараах үйл ажиллагааг зохион байгуулж байна. Үүнд: Боловсрол, Шинжлэх Ухааны Сайдын 2021 оны "Ээлжит хичээлийн цахим контентын сан бүрдүүлэх тухай" А/237, 2022 оны "Журам батлах тухай" А/123 (ерөнхий боловсролын сургуулийн контентын санг бүрдүүлэх), 2022 оны "Аргачлал шинэчлэн батлах тухай" А/384 (ерөнхий боловсролын сургуулийн хичээлийн контент сонгон шалгаруулах) тушаалуудаар тус тус батлагдсан;

21 аймгийн Боловсролын газар, ерөнхий боловсролын 45 лаборатори сургуульд "Контент боловсруулах лаборатори" байгуулах зардлыг шийдвэрлэсэн бөгөөд Medle" контентын санд ээлжит хичээл 9,027, сурах бичиг 147, теле хичээл 4,024, интерактив

контент 230, Интерактив дасгал ажлын хуудас 3,500, виртуал лаборатори 805, цахим ур чадвар олгох 413 хичээл байршсан байна. Мөн БШУЯ Польшийн "Learnetic" боловсролын технологийн компанитай хамтран ЕБС-ийн бага ангийн 33 сурах бичгийн бүх дасгал, даалгаврыг интерактив хэлбэрт бүрэн шилжүүлж дууссан; Нийт ахлах ангийн сонгон судлах хичээлийн сонголтыг боловсролын салбарын мэдээллийн системийн суралцагчийн удирдлагын системээр дамжуулан 83,740 сурагч хичээл сонголт хийсэн бөгөөд сургуульд бүлэг бүрдээгүйгээс 475 сургуулийн 10, 11-р ангийн 15,539 сурагч цахим сургуульд суралцаж байгаа бол 282 багш 1,024 бүлэг удирдан хичээл зааж байна; 2.3.12.3.Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх үндсэн сургалтыг цахим хэлбэрт шилжүүлж, 76 багшийг мэдээлэл, харилцаа холбооны технологид суурилсан сургалт явуулах арга зүйд сургах ажлыг үе шаттай зохион байгуулна. Биелэлт: АХБ-ны санхүүжилтээр "Багш" платформыг нэвтрүүл бөгөөд ерөнхий боловсролын сургуулийн багш нар гүйцэтгэлийн үнэлгээний дүн, өөрийн хэрэгцээндээ суурилан модуль сургалтад цахимаар хамрагдаж байна. Багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих "Модуль сургалт"-д мэдээлэл, харилцаа холбооны технологид суурилсан сургалт явуулах арга зүйд сургах, мэдлэг, чадвар эзэмшүүлэх 14 модуль сургалт зохион байгуулж 16400 багш хамрагдсан. Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх институтийн онлайн сургалтын талбар болох MOODLE системд суурилсан "Багшийн цахим кампус"-т мэргэжил дээшлүүлэх үндсэн сургалтын 181 онлайн курс, STEM боловсролын сургалтын 4, "Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох" сургалтын 18, "Анги удирдсан багшаар дамжуулж, эцэг эхийн боловсролыг дэмжих нь" арга зүйн зөвлөмжийн 4, "24 цагийн үйл ажиллагаатай цэцэрлэгийн бүлгийн багшийг чадавхжуулах" сургалтын 5, "Цахим ба танхим хосолсон сургалтын арга зүйд дэмжлэг үзүүлэх сургалт"-ын Google Classroom дээрх 21-н курс нийт 322 онлайн курс үүсгэж, зорилтот бүлэг тус бүрд онлайн сургалтыг зохион байгуулсан. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалт нь "Боловсролын бодлого чиглэл", "Мэдээлэл, харилцаа холбооны технологи", "Хувь хүний хөгжил", "Мэргэжлийн онол арга зүй" гэсэн 4 ерөнхий агуулгын хүрээнд нийт 96 цагийн цахим болон бие даалт, вебинар хэлэлцүүлэг гэсэн хосолсон арга хэлбэрээр зохион байгуулагдаж, оролцогчид нь 8 багц цагийн агуулгыг онлайнар судалсан 2023-2024 онд Medle.mn цахим платформд багш, ажилтны цахим, онлайн орчинд сургалт зохион байгуулах ур чадварыг сайжруулах 16 модуль сургалт зохион байгуулах багш нарын бүртгэлийг сонгон шалгаруулах зарчмаар зохион байгуулж, нийт 8,554 хичээлийг давхардсан тоогоор 870 багш боловсруулж, хичээлийн контентын санд байршуулсан байна. (2021 онд цахим хичээл шалгарсан 44 багш 453 хичээл, 2022 онд 470 багш 4,467 хичээл, 2023 онд 356 багш, 3,643 хичээл)

1.14. Боловсролын салбарт мэдээллийн системийн инновацыг нэвтрүүлж, нэгдсэн сүлжээг өргөтгөх замаар мэдээлэл солилцох боломжийг бүрдүүлнэ.

Биелэлт:

БШУС-ын 2021 оны "Мэдээлэл солилцох арга хэмжээний тухай" А/403 дугаар тушаалаар боловсролын салбарын мэдээллийн системийн мэдээллийн бодит байдлыг хангах, нэгж байгууллагын ажлын ачааллыг бууруулах зорилгоор боловсрол, сургалтын байгууллагын өөрийн болон бусад аж ахуйн нэгж байгууллагын хөгжүүлсэн сургуулийн удирдлагын систем, сургалтын удирдлагын системийг Боловсролын салбарын мэдээллийн системтэй сервисээр холбох боломжийг бүрдүүлсэн бөгөөд СӨБ-ийн түвшинд 1, ЕБС-ийн түвшинд 15, Дээд боловсролын түвшинд 26, Орон зайн мэдээллийн системийн түвшинд 2, Боловсролын үнэлгээний төвд зориулж 5 сервисийг developer.esis.edu.mn системд байршуулж ДБУМС-ийн сургалтын байгууллага, сургалтын хөтөлбөр, хичээлийн жил, улирал, суралцагч, сургалтын агуулга, багш, улирлын дүн, хөтөлбөрийн дүн, санхүүгийн

дэмжлэг, суралцагчийн санхүү, эрдэм шинжилгээ, төсөл хөтөлбөр модулийн сервисээр мэдээлэл солилцож эхэлснээр их, дээд сургууль төгссөн эсэх тухай лавлагааны сангийн баяжуулалтыг хийж, Үндэсний дата төвд байрлах сервисээр дамжуулан Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн систем E-Mongolia системээр дамжуулан лавлагааг цахим хэлбэрээр олгож эхэлсэн.

Нэгдсэн сүлжээний өргөтгөлийн ажлын хүрээнд өнгөрсөн хугацаанд шинээр ашиглалтад орсон, сүлжээний дэд бүтэц очоогүй орон нутгийн болон шилэн кабель нь гэмтэж, тасарсан нийт 291 ерөнхий боловсролын сургуульд шилэн кабель татах, засварлах ажлыг зохион байгуулж дуусгаснаар бүх төрийн өмчийн ЕБС-ийн сүлжээний дэд бүтэц хэвийн ажиллагаатай болсон. Дээд боловсролын баримт бичгийг блокчэйн технологиор 77 баталгаажуулах системийн хөгжүүлэлтийг БМТТ, Корекс ХХК-тай хамтран хийсэн Мэдээллийн аюулгүй байдлын эрсдэлийн үнэлгээг Тагнуулын ерөнхий газрын МАБГ-аар хийлгэсэн. БШУС-ын 2022 оны “Шаардлага батлах тухай” А/111 дүгээр тушаалаар “Боловсрол сургалтын байгууллагын болон суралцахуйн удирдлагын системд тавих шаардлага /LMS, SMS/”, А/370 дугаар тушаалаар “Цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургууль/дотуур байрны хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний системд тавих шаардлага”-ыг тус тус баталж, 5 аж, ахуйн нэгжтэй ерөнхий гэрээ байгуулснаар дээрх системүүдийг цэцэрлэг, сургууль сонголттойгоор боловсрол, сургалтын үйл ажиллагаанд ашиглаж, ашиглалт, үйлчилгээний зардлыг хувьсах зардлын цахим хэрэглээний зардлаас санхүүжүүлдэг болсон. Нийт 381 сургууль SMS, LMS-ийг, 21 цэцэрлэг, сургууль хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний системийг нэвтрүүлэн сургалтын үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа бөгөөд Боловсролын салбарын мэдээллийн системтэй мэдээлэл солилцож байна.

БҮЛЭГ V
ЕРӨНХИЙ ДҮГНЭЛТ, ЗӨВЛӨМЖ

5.1. ЕРӨНХИЙ ҮР ДҮН.

1. Сургуулийн өмнөх боловсролын зорилт, хөтөлбөр үйл ажиллагааны хэрэгжилтийн ерөнхий үр дүн

1.1. Зорилт нэг. (Чанар): Бага насны хүүхдийн цогц хөгжлийн хэрэгцээнд нийцсэн, дараагийн түвшний сургалттай уялдаатай СӨБ-ын чанартай үйлчилгээг бэхжүүлэх зорилтын хэрэгжилтийн явц

№	БДХТ-ний зорилтууд	МУЗГ хөтөлбөр, бусад байгууллага	Үр дүнгийн шалгуур			
	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	100	90-70	50-30	0
1. Сургуулийн өмнөх боловсролын сургалтын хөтөлбөрийг Монгол хүүхдийн хүмүүжил, төлөвшлийг хангах чиглэлээр сайжруулах						
1	СӨБ-ын сургалтын хөтөлбөрийн агуулгыг монгол хүүхдийг төлөвшүүлэх, хэл, түүх, соёл, эх оронч сэтгэлгээ, үндэсний өв уламжлал бүхий агуулгаар баяжуулах, сайжруулах	Боловсролын сургалтын хөтөлбөрт дүн шинжилгээ хийж, үзэл баримтлал боловсруулан түүнийг сургалтын хөтөлбөрт тусгана.			1	
2	Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлог, суралцах чадамжид суурилсан уян хатан сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө үнэлгээний арга зүйг боловсронгуй болгох	Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлог, суралцах чадамжид суурилан сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө, үнэлгээний арга зүйг боловсронгуй болгоно.			1	
3	СӨБ-ын сургалтын хөтөлбөрийн агуулгыг монгол хүүхдийг төлөвшүүлэх, хэл, түүх, соёл, эх оронч сэтгэлгээ, үндэсний өв уламжлал бүхий агуулгаар баяжуулах, сайжруулах	Боловсролын сургалтын хөтөлбөрт дүн шинжилгээ хийж, үзэл баримтлал боловсруулан түүнийг сургалтын хөтөлбөрт тусгана.			1	
2. Чадварлаг багш арга хэмжээг хэрэгжүүлж, мэргэжлийн стандартыг нэвтрүүлэн хөдөлмөрийн бүтээмж, гүйцэтгэлд суурилсан үнэлгээний тогтолцоонд шилжүүлэх						
4	СӨБ-ын багш мэргэжлийн стандартыг боловсруулж баталгаажуулах, стандартад тусгай хэрэгцээт хүүхэдтэй ажиллах чадварыг тусгах	СӨБ-ын үндсэн болон туслах багш мэргэжлийн стандартыг боловсруулж бэлтгэсэн.			1	
5	Стандартад нийцүүлэн СӨБ-ын багш мэргэжлийн үр чадвараа тасралтгүй дээшлүүлэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх					1
6	Цэцэрлэгт тусгай хэрэгцээт боловсролын багш, ээлжийн багш ажиллуулах	Цэцэрлэгийн багшийг тусгай хэрэгцээт боловсролын чиглэлээр мэргэшүүлж, цэцэрлэгт ээлжийн багш ажиллуулна.			1	
7	СӨБ-ын туслах багшийг багш бэлтгэдэг их, дээд сургуульд бэлтгэх				1	
3. Эцэг, эх, асран хамгаалагчийн боловсролын хөтөлбөр						
8	Эцэг, эх, асран хамгаалагчийн үр чадварыг үнэлэх суурь судалгаа хийх					1
9	Хүүхдийн хөгжлийг дэмжих, эцэг эх, асран хамгаалагчийн сургалтын багцыг боловсруулах					1
10	Сургалтуудыг орон нутгийн боловсролын газар, насан туршийн боловсролын төвүүдийг түшиглэн зохион байгуулах					1
4. Бага насны хүүхдийн хөгжлийн судалгааны чанар, нийцийг сайжруулан бодлогод тусгах						
11	5 хүртэлх насны хүүхдийн цогц хөгжлийн судалгааг гурван жил тутамд зохион байгуулж, хүүхдийн	Монгол хүүхдийн цогц хөгжлийн судалгааг хийж тайлан гаргасан	1			

	хөгжлийн үндэсний жишиг (бенчмарк)-ийг тогтоох				
12	Судалгааны үр дүнг СӨБ-ын сургалтын хөтөлбөр, арга зүй, сургалтын хэрэглэгдэхүүн, багшийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад тусгах	Монгол хүүхдийн цогц хөгжлийн судалгааны үр дүнг хөтөлбөрийн шинэчлэлд хэрэглэж байна.			1
13	5 настай хүүхдүүдийн сургуульд бэлтгэгдсэн байдлын үндэсний үнэлгээг жил бүр зохион байгуулах	Сургуулийн өмнөх боловсролд 5 настай хүүхдийг бүрэн хамруулж, сургуульд бэлтгэгдсэн байдлын үнэлгээг жил бүр хийнэ.	1		
			2		7 4

1.2. Зорилт хоёр. (Хүртээмж): Хөгжлийн онцлог, газарзүйн байршил, нийгэм, эдийн засгийн нөхцөлөөс үл хамааран бүх хүүхдийн СӨБ-ын үйлчилгээнд тэгш хамрагдах боломжийг нэмэгдүүлэх

№	БДХТ-ний зорилтууд	МУЗГ-ийн хөтөлбөр	Үр дүнгийн шалгуур			
	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	100	90-70	50-30	0
5. Цэцэрлэгийн дэд бүтэц, орчныг сайжруулах						
1	Цэцэрлэгийн хүчин чадал, бүтэц, барилгын насжилт, байршлыг оновчтой тогтоох	Цэцэрлэг, сургуулийн хүчин чадал, бүтэц, барилгын насжилт, байршлыг оновчтой тогтоож, хүн амын өсөлтийн хэтийн төлөвтэй уялдуулан хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт болон төсөв, гадаадын зээл тусламжаар 200 сургууль, 273 цэцэрлэгийн барилгыг ашиглалтад оруулна.		1		
2	Цэцэрлэгийн насны хүүхдийн тооны өсөлттэй уялдуулан хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх	Дээрх арга хэмжээгээр үе шаттай хэрэгжүүлж байгаа		1		
3	Гадаа жорлонтой цэцэрлэгийг стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжтай болгох	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлд тулгуурлан хөдөөгийн цэцэрлэг, сургууль, дотуур байрыг шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжтай болгох арга хэмжээ авна.		1		
4	Цэцэрлэгийн сургалтын хөтөлбөрийн суралцахуйн зорилттой нийцүүлэн жендерийн мэдрэмжтэй тоглоом, сургалтын материалаар хангах	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд оршин суугаа газартаа цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуульд тэгш хамрагдах орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.			1	
5	Тус багцад эцэг эхийн нийгэм, эдийн засгийн ялгаа, бичиг үсэгт тайлагдсан байдлыг харгалзан тусгасан байна	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд оршин суугаа газартаа цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуульд тэгш хамрагдах орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.			1	
6. Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоолны чанар, шим тэжээл, илчлэгийг нэмэгдүүлэх						
6	Хүүхдийн хоолны шим тэжээл, илчлэгийг нормд хүргэх	Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний газрын стандартыг баталж, мөрдүүлнэ.		1		
7	Цэцэрлэгийн хоол үйлдвэрлэлийн ажилтны ур чадварыг сайжруулах	Хүүхдийн хоолны чанар хүртээмжийг сайжруулах, туршлага судлах 4 удаагийн сургалтад нийт 70 албан хаагч хамрагдсан			1	
8	Хүүхдийн хоолны зардлыг нэмэгдүүлж, эцэг эх, асран хамгаалагчаас тодорхой хувийг гаргуулах	Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоолны зардлыг 2 дахин нэмэгдүүлж, төр, эцэг эх, асран хамгаалагч хамтран хариуцах зарчмаар хэрэгжүүлнэ.	1			
7. Хот, хөдөөгийн бага орлоготой өрхийн хүүхдийг шаардлагатай хэрэглэгдэхүүнээр хангах						

9	БУМС дахь эмзэг, бага орлоготой өрхийн мэдээллийн санг ХНХЯ-ны мэдээллийн баазтай уялдуулах					1
10	Сургалтын шаардлагатай хэрэглэгдэхүүн, эрүүл ахуйн материалын жагсаалтыг шинэчилж, цэцэрлэг, хүүхдийн асрамжийн төвд нийлүүлэх үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх					1
8. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг СӨБ-ын үйлчилгээнд хамрагдах нөхцөлийг бүрдүүлэх						
11	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд оршин суугаа газартаа цэцэрлэгт хамрагдах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд оршин суугаа газартаа цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуульд тэгш хамрагдах орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.			1	
12	Тусгай цэцэрлэгийн барилгыг өргөтгөх, шинэчлэх, тавилга хэрэгсэл, техник тоног төхөөрөмжөөр хангах	Тусгай цэцэрлэг, сургуулийн барилгыг өргөтгөх, шинэчлэх, тавилга хэрэгсэл, техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана.		1		
13	Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлог, шинж чанарт тохирсон, жендерийн мэдрэмжтэй сургалтын модуль боловсруулах	Тусгай цэцэрлэг, сургуулийн барилгыг өргөтгөх, шинэчлэх, тавилга хэрэгсэл, техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана.		1		
14	Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлогийг харгалзан сургалтыг зайнаас, онлайн болон танхимын орчинд явуулах арга зүйн сургалтыг СӨБ-ын багш нарт зохион байгуулах	Тусгай цэцэрлэг, сургуулийн барилгыг өргөтгөх, шинэчлэх, тавилга хэрэгсэл, техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана.			1	
9. Нээлттэй боловсролын хөтөлбөр						
15	Хүүхэд, эцэг эхчүүдэд зориулсан нээлттэй, цахим, онлайн, зайн сургалтын агуулга, хэрэглэгдэхүүний сан, платформ их, дээд сургууль, мэргэжлийн байгууллага, иргэний нийгмийн байгууллага болон хувийн хэвшилтэй хамтран хөгжүүлэх	“Сугалаагүй цэцэрлэг” бодлогыг хэрэгжүүлэх хүрээнд E-Mongolia цахим системээр харьяаллын дагуу нэг ч хүүхдийг орхилгүй бүртгэж, оршин суугаа хаягийн ойролцоо цэцэрлэгт хамруулав	1			
16	Цэцэрлэгийн мэдээлэл, харилцаа технологийн дэд бүтцийг сайжруулах					1
17	Нээлттэй, онлайн, зайн сургалтын агуулга, нөөцийн чанарыг баталгаажуулах мэргэжлийн байгууллагад дэмжлэг үзүүлэх					1
			2	6	5	4

Зорилт гурав. (Менежмент): СӨБ-ын зохион байгуулалт, менежментийн үр ашигтай байдлыг сайжруулах

№	БДХТ-ний зорилтууд	МУЗГ-ийн хөтөлбөр	Үр дүнгийн шалгуур			
	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	100	90-70	50-30	0
1. Хөтөлбөр дэх (чанар) ийн хэрэгжилтийг дэмжих хүрээнд чанарын баталгаажуулалтын механизмыг бий болгох						
1	СӨБ-ын байгууллагын чанарын дотоод баталгаажуулалтын стандарт боловсруулж, мөрдөх					1
2	Чанарын дотоод баталгаажуулалтын менежментийн тогтолцоог бий болгох, хэрэгжүүлэх					1
3	Чанарын дотоод баталгаажуулалтыг хэрэгжүүлэх хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх					1
	Нийт дүн					3
	Үр дүнгийн шалгуур		А	Б	В	Г
1	Зорилт I		2		7	5
2	Зорилт II		2	6	5	4
3	Зорилт III					3
	Бүгд		4	6	12	12

Хоёр. Ерөнхий боловсролын зорилт, хөтөлбөр үйл ажиллагааны хэрэгжилтийн ерөнхий үр дүн

1.1. Зорилт нэг. (Чанар): Бага насны хүүхдийн цогц хөгжлийн хэрэгцээнд нийцсэн, дараагийн түвшний сургалттай уялдаатай СӨБ-ын чанартай үйлчилгээг бэхжүүлэх зорилтын хэрэгжилтийн явц

№	БДХТ-ний зорилтууд	МУЗГ-ийн хөтөлбөр	Үр дүнгийн шалгуур			
	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо	100	90-70	50-30	0
1. Бага, дунд боловсролын үйлчилгээний чанарыг сайжруулах						
1	БДБ-д монгол хэл, түүх, соёл, эх оронч сэтгэлгээ, үндэсний өв уламжлал, олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн агуулгаар баяжуулсан Монгол хүүхдийн хүмүүжлийг дээдэлсэн, хүүхдийн онцлогт нийцсэн сургалтын хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	Боловсролын сургалтын хөтөлбөрт дүн шинжилгээ хийж, үзэл баримтлал боловсруулан түүнийг сургалтын хөтөлбөрт тусгана.			1	
2	БДБ-ын сургалтын цөм хөтөлбөрийн агуулгыг монгол хүүхдийг төлөвшүүлэх, эх хэл, түүх, соёл, эх оронч сэтгэлгээ, үндэсний өв уламжлал, олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн агуулгаар баяжуулах, сайжруулах	Эх хэлний сургалтын чанарыг дээшлүүлж, монгол бичгийн сургалт, судалгаа, хэрэглээний орчныг сайжруулна.			1	
3	Сайжруулсан хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	Бага боловсролын хөтөлбөр боловсруулах ажлыг эхлүүлсэн.				1
4	Сурах бичиг, сургалтын хэрэглэгдэхүүн, материалд тавигдах шаардлагыг шинэчилж, нээлттэй, сонголттой, цахим эх үүсвэрүүдийг бий болгох	Сурах бичиг, сургалтын хэрэглэгдэхүүнд тавигдах шаардлагыг шинэчилж, сургалтад ашиглах нээлттэй нөөц материал, цахим агуулгыг бий болгоно.		1		
5	Хүүхдийн хөгжлийн онцлог, суралцах чадамжид суурилсан уян хатан сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө үнэлгээний арга зүйг боловсронгуй болгох	Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлог, суралцах чадамжид суурилан сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө, үнэлгээний арга зүйг боловсронгуй болгоно.		1		
6	Хүүхдийн цогц хөгжлийн судалгаа хийж, хүүхдийн хөгжлийн жишиг үзүүлэлтүүдийг гурван жил тутамд тодорхойлох	Хүүхдийн цогц хөгжлийн судалгаа хийж, хүүхдийн хөгжлийн жишиг үзүүлэлтүүдийг шинэчилсэн	1			
7	Ерөнхий боловсролын сургуульд мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, жендерийн мэдрэмжтэй үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх	Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө мэдээллийн төв байгуулна		1		
2. Чадварлаг багш арга хэмжээг хэрэгжүүлэх						
8	Бага, дунд боловсролын үнэлгээг сайжруулах	Бага, дунд боловсролын чанарыг үнэлэх судалгааг жил бүр зохион байгуулж, хариу арга хэмжээ авна.		1		
9	Хөдөө орон нутгийн ЕБС-ийн чанарыг сайжруулах	Хөдөө орон нутгийн ЕБС-ийн чанарыг сайжруулах төслүүд хэрэгжиж байна.			1	
10	Бага, дунд боловсролын багшид тавигдах мэргэжлийн нэгдсэн шаардлага буюу "Багш мэргэжлийн стандарт" боловсруулах	Бага, дунд боловсролын багшид тавигдах мэргэжлийн нэгдсэн шаардлага буюу "Багш мэргэжлийн стандарт" боловсруулсан.			1	
11	Бага, дунд боловсролын багш бэлтгэх хөтөлбөрийг сайжруулсан хөтөлбөртэй уялдуулан шинэчилж, багш бэлтгэх	Бага ангийн багш бэлтгэх 5 судлагдахууны жишиг хөтөлбөрийг боловсруулж түгээсэн			1	
12	Бага, дунд боловсролын багшийн мэргэжил дээшлүүлэх тогтолцоог	Багш нарын танхим цахим, ажлын байран дээрх багш солилцооны			1	

	уян хатан болгож, хэрэгжүүлэх (одоо мөрдөж буй журмыг шинэчлэх)	аргаар 6288 багшийг сургалтад хамруулсан				
13	Багш нарт мэргэжлийн ур чадвараа тасралтгүй дээшлүүлэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх	Багш нарын модуль сургалтын чанар, үр дүнд өгч буй ерөнхий үнэлгээ өмнөх оноос 2,5 пунктээр өссөн байна.	1			
14	ЕБС-д тусгай боловсролын багшийг давтан сургах, сэтгэл зүйч ажиллуулах	Өсвөр насны бүх хүүхдэд нийгэм-сэтгэл хөдлөлийн ур чадварт суралцахад туслах хичээлээс гадуурх чанартай үйл ажиллагаанд хамрагдах хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ		1		
15	Залуу багшийг дадлагажуулах сургуульд суурилсан ментор сургалтыг хөгжүүлэх	Залуу багшийг дадлагажуулах сургуульд суурилсан ментор сургалтыг хэрэгжүүлж байна.		1		
3. Бага, дунд боловсролын үнэлгээг сайжруулах						
16	Ерөнхий боловсролын сургалтын чанарыг үнэлэх судалгааг жил бүр зохион байгуулж, үр дүнд суурилан чанарыг сайжруулах	Бага, дунд боловсролын чанарыг үнэлэх судалгааг жил бүр зохион байгуулж, хариу арга хэмжээ авна.				
17	2022 онд олон улсын PISA үнэлгээнд хамрагдах	Ерөнхий боловсролын сургалтын чанарыг дэлхийн жишигт нийцүүлэх зорилгоор олон улсын PISA үнэлгээнд хамруулж, үндэсний чанарын үнэлгээний тогтолцоог бэхжүүлнэ	1			
18	Олон улсын үнэлгээний үр дүнд үндэслэн үнэлгээг шинэчлэх	Ерөнхий боловсролын сургууль болон МБСБ-ын түвшинд улсын шалгалт, ЭШ, Боловсролын чанарын үнэлгээ, Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээ болон Олон улсын сурлагын амжилтын үнэлгээнд хамрагдаж эзэмшсэн мэдлэг, чадвар, хандлагыг үнэлж хэмжээсжүүлж байна. оЭлсэлтийн ерөнхий шалгалтыг хоёр шаттай болгож, заавал өгөх шалгалт болон босго оноог тогтоон мөрдүүлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна.		1		
19	Үнэлгээг хэрэгжүүлэх багш, мэргэжилтнүүдийн чадавхыг бэхжүүлэх	Үнэлгээг хэрэгжүүлэх багш, мэргэжилтнүүдийн чадавхыг бэхжүүлэх сургалтыг үе шаттай зохион байгуулж байна		1		
20	БҮТ-ийн математик, байгалийн ухааны даалгаврын санг шинэчлэх	Үнэлгээний үр дүнг бодитой, найдвартай болгоход анхаарч үнэлгээний арга хэрэгслийн найдвар, тохирцыг сайжруулах, үнэлгээний даалгаврын санг бүрдүүлж баяжуулах, асуулга, даалгавруудыг тогтмол туршиж сайжруулж үнэлгээг цахимд шилжүүлэхээр зорьж ажиллаж байна		1		
21	Анги дэвших ба сургууль төгсөх шалгалтын даалгаврыг сургалтын хөтөлбөрийн суралцахуйн зорилтод нийцүүлэн боловсруулж хэвших	2022 онд “Боловсролын чанарын үнэлгээ” нэртэйгээр сурагчдын сурлагын амжилтыг тодорхойлж түүнд нөлөөлж буй хүчин зүйлийн судалгааг сургалтын оролт, явц, гаралтад баримжаалан хийж сургалтын хөтөлбөрөөр эзэмшүүлэх чадвар, цогц чадамжид суурилсан байдлаар явуулав. Ахлах ангийн шалгалтыг цахим суурьтайгаар зохион байгуулж, сурлагын чанарт нөлөөлж буй хүчин зүйлийг		1		

		илрүүлэх асуулга судалгааг 100 хувь өөрийн цахим системээр цуглуулж байна				
22	Улс, орон нутаг, сургуулийн шалгалт, анги танхимын үнэлгээний залгамж холбоо, нийцийг сайжруулах үйл ажиллагаануудыг санаачлан хэрэгжүүлэх	2019 оноос шууд засалтын шилэн технологийг улс орон даяар хэрэгжүүлж, 2020 оноос Blockchain технологийг нэвтрүүлж мэдээллийн үнэн зөв, аюулгүй байдлыг ханган ажиллаж байна. 2024 оноос Их Их Британийн AQA үнэлгээний байгууллагын цахим засалтын программыг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэхээр бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна.			1	
4. Хөдөө орон нутгийн ЕБС-ийн чанарыг сайжруулах						
23	Багш нарын хөгжих хэрэгцээг тодорхойлох үнэлгээг орон нутгийн боловсролын газрууд жил бүр хийж, үр дүнг мэргэжил дээшлүүлэх төлөвлөлтөд тусгах	Багш нарын танхим цахим, ажлын байран дээрх багш солилцооны аргаар 6288 багшийг сургалтад хамруулсан			1	
24	Хөдөө, орон нутгийн ЕБС-д зөвлөн туслах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх	Гүйцэтгэл, үр дүнд суурилсан сургалтын байгууллагын менежмент Төлөвлөлт, тайлагнал (PDCA)-д суурилсан сургуулийн менежмент Байгууллагын соёл, үйл ажиллагаанд тулгуурласан сургуулийн менежментийг хэрэгжүүлж байна.		1		
25	Аймаг, сумын сургуулиудад удирдлага болон багш солилцооны хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	Багш солилцооны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж эхэлсэн			1	
26	Хөдөө, орон нутгийн багшийн МХТ-ийн чадварыг хөгжүүлэх	487 сургууль LMS систем, 38.3 мянга гаруй багш багшийн дата багцыг ашиглаж байна		1		
27	Сургалтын цагийн норм хүрэхгүй байгаа багш нар дотуур байрны хүүхдүүдэд нэмэлт дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагааг нэвтрүүлэх	Суралцагчийн тооноос шалтгаалан багш, бусад ажилтныг сургалтын байгууллагын дунд ажиллах эрх зүйн боломж нээгдэв. Улсын хэмжээнд 748 дотуур байрны багш ажиллаж байна.			1	
			2	7	16	1

1.2. Зорилт хоёр. (Хүртээмж): Хөгжлийн онцлогоос үл хамааран суралцагчийн бага, дунд боловсролын үйлчилгээнд тэгш хамрагдах боломжийг нэмэгдүүлэх

№	БДХТ-ний зорилтууд	МУЗГ-ийн хөтөлбөр	Үр дүнгийн шалгуур			
	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	100	90-70	50-30	0
1. ЕБС-ийн дэд бүтэц, барилга байгууламжийг сайжруулах хөтөлбөр						
1	Сургуулийн хүчин чадал, дэд бүтэц, барилгын насжилт, байршлыг оновчтой тогтоох	Цэцэрлэг, сургуулийн хүчин чадал, бүтэц, барилгын насжилт, байршлыг оновчтой тогтоож, хүн амын өсөлтийн хэтийн төлөвтэй уялдуулан хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт болон төсөв, гадаадын зээл тусламжаар 200 сургууль, 273 цэцэрлэгийн барилгыг ашиглалтад оруулна.		1		
2	ЕБС-ийн насны хүн амын өсөлттэй уялдуулан сургуулийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх			1		
3	Нүхэн жорлонтой ЕБС, дотуур байрыг стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжтай болгох	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлд тулгуурлан хөдөөгийн цэцэрлэг, сургууль, дотуур байрыг шаардлага хангасан ариун цэврийн		1		

		байгууламжтай болгох арга хэмжээ авна.			
4	ЕБС-ийн дотуур байрны орчны стандартын хэрэгжилтийг хангахад дэмжлэг үзүүлэх\	Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдад сургууль дээр стандартын шаардлага хангасан ундны цэвэр ус уух боломжийг бүрдүүлнэ.	1		
5	ЕБС, дотуур байрны хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээг стандартын шаардлагад нийцүүлэх, суралцагчдыг эрүүл аюулгүй, шим тэжээллэг хоол хүнсээр хангах	Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний газрын стандартыг баталж, мөрдүүлнэ. Ерөнхий боловсролын сургуулийн "Үдийн цай" арга хэмжээг "Үдийн хоол" болгоно.	1		
6	ЕБС-ийн тавилга, хэрэглэгдэхүүн, зөөлөн эдлэлийг орон нутагт түшиглэн стандартын дагуу үйлдвэрлэх зохион байгуулалтаар хангах тооны өсөлттэй уялдуулан хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх	Боловсролын байгууллагын тавилга, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, лабораторийн хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ Урлаг, биеийн тамирын хичээлийн сургалтын хэрэглэгдэхүүн, тоног төхөөрөмж, хөгжмийн зэмсгээр сургууль, цэцэрлэгийг хангана. Сургалтын хэрэглэгдэхүүний бүртгэлийн "mlab" платформ		1	
2. БДБ-ын хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, тэгш боломжоор хангах					
7	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд оршин суугаа газартаа ЕБС-д хамрагдах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд оршин суугаа газартаа цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуульд тэгш хамрагдах орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.		1	
8	Тусгай сургуулийн барилгыг өргөтгөх, шинэчлэх, тавилга, хэрэгсэл, техник тоног төхөөрөмжөөр хангах	Тусгай цэцэрлэг, сургуулийн барилгыг өргөтгөх, шинэчлэх, тавилга хэрэгсэл, техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана.		1	
9	Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлог, шинж чанарт тохируулан сургах арга зүйг багш нарт эзэмшүүлэх сургалтын модуль боловсруулж, багш нарыг чадавхжуулах	Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийн онцлог, суралцах чадамжид суурилан сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө, үнэлгээний арга зүйг боловсронгуй болгоно	1		
3. Нээлттэй боловсролын хөтөлбөр					
10	Орон нутагт ЕБС-д түшиглэсэн нээлттэй, цахим, зайн болон онлайн сургалтын төв байгуулах	ЕБС-ийн 695 сургуулиас 615 сургууль буюу нийт сургуулийн 90.0 орчим хувьд утасгүй дотоод сүлжээний орчин бүрдсэн. ЕБС- д 648 цахим анги бүрдсэн. Сурагчид ашиглах боломжтой 17073 ширхэг төхөөрөмж байна	1		
11	Суралцагчид хөгжлийн онцлог, орон зай, цаг хугацаанаас үл хамааран БДБ-ын үйлчилгээ хүртэх, өөрийгөө бие даан хөгжүүлэх, ажил мэргэжлийн чиг баримжааны боломжийг олгох нээлттэй, онлайн, зайн сургалтыг их, дээд сургууль, мэргэжлийн байгууллага болон хувийн хэвшилтэй хамтран хөгжүүлэх, чанарыг баталгаажуулах, нээлттэй сургалтын агуулга, хэрэглэгдэхүүний сан бий болгох	Цахим сургалтын нэгдсэн платформ бий болгож, цахим хичээлийн сан бүрдүүлнэ. Үндэстний цөөнх монгол хэл болон эх хэл дээр боловсрол эзэмших, соёл, зан заншлаа өвлөх боломжийг бүрдүүлнэ.	1		
12	Багш нарт ажлын туршлага, байршил, цаг хугацаанаас үл хамааран нээлттэй, зайн болон онлайн сургалтаар ашиглах нөөцийг бүрдүүлэх	Боловсролын салбарт мэдээллийн системийн инновацыг нэвтрүүлж, нэгдсэн сүлжээг өргөтгөх замаар мэдээлэл солилцох боломжийг бүрдүүлнэ.	1		

13	Нээлттэй, зайн болон онлайн сургалтын нөөцийг боловсруулах тэдгээрийг сургалтын үйл ажиллагаанд ашиглах талаар сургуулийн удирдлагууд, багш нарын чадавхыг бэхжүүлэх	487 сургууль LMS систем, 38.3 мянга гаруй багш багшийн дата багцыг ашиглаж байна	1			
14	Албан болон албан бус сургалтын орчноос эзэмших боловсролын үр дүнг хүлээн зөвшөөрөх, баталгаажуулах, магадлан итгэмжлэх механизмыг бий болгох	Бүх насны иргэд насан туршдаа суралцах боломжийг дэмжих, тэдний бие даан олж авсан мэдлэг, ур чадварыг хүлээн зөвшөөрөх, баталгаажуулах чиглэлээр насан туршийн боловсролын эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгож өргөжүүлнэ	1			
4. Хэвлэмэл болон цахим сурах бичгийн тогтолцоог бэхжүүлэх						
15	Сурах бичгийг түрээсийн төлбөрөөр хуримтлалын санг бүрдүүлж хэвлэмэл болон цахим сурах бичгийг зохиох, хэвлэн нийтлэх, түгээх, ашиглах, сайжруулах, үйл ажиллагааг төлөвлөж, цаг хугацаанд нь хэрэгжүүлэх	Сургалтын хөтөлбөрт нийцүүлэн сурах бичгийг зохиох, сургалтын хэрэглэгдэхүүний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ. Сурах бичгийн бүртгэл, хяналтын "гэрэгэ" систем			1	
16	Сурах бичгийн хэрэглээний судалгааг хоёр жил тутамд хийх	ЕБС-ийн 174 сурах бичигт шинжилгээ хийж үр дүнг тайлагнасан.	1			
				12	4	

Зорилт гурав. (Менежмент): СӨБ-ын зохион байгуулалт, менежментийн үр ашигтай байдлыг сайжруулах

№	БДХТ-ний зорилтууд	МУЗГ-ийн хөтөлбөр	Үр дүнгийн шалгуур			
	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	100	90-70	50-30	0
1. Төрөлжсөн ахлах сургууль байгуулах						
1	Төрөлжсөн ахлах сургууль байгуулах хэрэгцээг тодорхойлох үнэлгээ хийх, төрөлжих чиглэлүүдийг оновчтой болгох, ахлах сургууль байгуулах зураглал боловсруулж, батлуулах	Их, дээд сургуульд элсэх шалгалтыг сургалтын хөтөлбөрт суурилан зохион байгуулж, ахлах ангийн сургалтын зарим агуулгыг их, дээд сургуулийн багц цаг (кредит)-д тооцуулах зохицуулалтыг бий болгоно.			1	
2	Төрөлжсөн ахлах сургууль байгуулахад шаардагдах санхүүгийн болон хүний нөөцийн урьдчилсан тооцоо хийж, сургуулийн барилга, тоног төхөөрөмж, сургалтын хэрэглэгдэхүүний хөрөнгө оруулалтыг үе шаттай хийх					1
3	Улаанбаатар хот, аймаг, зарим сумдад төрөлжсөн ахлах сургууль байгуулах	Нийслэлийн БЗД-ийн 157, ХУД-ийн 32, Хөвсгөл аймгийн Дэлгэрмөрөн цогцолбор, Төв аймгийн Политехникийн коллеж, нийт 4 сургуульд төрөлжсөн ахлах сургуулийн туршилтыг зохион байгуулж, туршилт судалгааны тайлан боловсруулсан байна. Цаашид төрөлжсөн ахлах сургуулийг хөгжүүлэх чиглэл тодорхой болсон.			1	

4	Ахлах сургуулийн багш нарыг давтан сургах					1
5	Ерөнхий боловсролын олон улсын хөтөлбөртэй сургуулийг аймаг, нийслэлд үе шаттай байгуулах	Олон улсын хөтөлбөртэй төрийн өмчийн 4 сургуульд 1543 суралцагч суралцаж байна. Мөн хувийн хэвшлийн 22 сургуульд 17507 хүүхэд суралцаж байна.			1	
2. БДБ-ын үйлчилгээний үр ашгийг сайжруулах						
6	Сургуулийн байршил, бүтэц (бага, дунд, ахлах) ба хэв шинжийн зураглал боловсруулж, үр ашгийг сайжруулах зөвлөмж боловсруулах					1
7	Одоо байгаа сургуулийн байгууламж, багшийн хангамжийг харгалзан сургуулиудыг хэв шинж, байршил, бүтцээр нь дахин төлөвлөж зохион байгуулах					1
8	Дээрх төлөвлөгөөний дагуу ЕБС-ийг үе шаттайгаар дахин зохион байгуулах (дор хаяж 3 бүсэд)					1
9	БУМС-ийн шалгуур үзүүлэлтийг боловсролын бодлого, төлөвлөлттэй холбоотойгоор нэмэгдүүлэх					1
10	БУМС-ийн мэдээллийг бодлогын төлөвлөлтөд үр дүнтэй ашиглах чиглэлээр мэргэжлийн байгууллагын ажилтнууд, удирдлагын чадавхыг бэхжүүлэх					1
3. Сургуулийн чанарын дотоод баталгаажуулалт						
11	Сургуулийн чанарын дотоод баталгаажуулалтын стандарт, арга хэрэгслийг боловсруулах					1
12	Сургуулийн удирдлага, сургалтын менежер, орон нутгийн боловсролын газрын мэргэжилтнүүдийг чадавхжуулах					1
					3	9

	Үр дүнгийн шалгуур	А	Б	В	Г
1	Зорилт I	2	7	16	1
2	Зорилт II			12	4
3	Зорилт III			3	9
	Бүгд	2	7	31	14

Тав. Ерөнхий дүгнэлт

Ерөнхий тоо үзүүлэлт:

Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин /3-5 нас/

Нас	Нэгж	Суурь	Хүрэх түвшин				Хүрсэн түвшин			
			2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
3-5	Хувь	86.1	87.3	87.9	88.5	100	80.0	90.4	92.9	88,6

Сургуулийн өмнөх боловсрол.

1. 1409 байгууллага, 9.065 бүлэг
2. 209.500 хүчин чадал, 264.190 хүүхэд
3. Бүлэг дүүргэлтийн дундаж: 29.0 (бага 25, дунд 29, ахлах 30, бэлтгэл 31)
4. 35-аас дээш бүлэг дүүргэлттэй орон нутагт 167, хотод 122 цэцэрлэг

Суурь боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин.

Түвшин	Нэгж	Суурь	Хүрэх түвшин				Хүрсэн түвшин			
			2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Суурь	Хувь	94.9	95.2	95,3	95.5	99,8	95,00	95,5	95,4	99,9

Ерөнхий боловсрол.

1. 880 байгууллага, 27.341 бүлэг
2. 552.696 хүчин чадал, 795.913 сурагч
3. Бүлэг дүүргэлтийн дундаж: 29.0 (бага 31, дунд 29, ахлах 26)
4. 36 буюу түүнээс түүнээс дээш дүүргэлттэй 8.301 бүлэг

2022 оноос сургууль, цэцэрлэг, дотуур байрны гаднах нүхэн жорлонг орчин үеийн ариун цэврийн байгууламжтай болгох төслийг 4 үе шаттайгаар зохион байгуулсан. Энэ ажлын хүрээнд гүйцэтгэлийн явц дараах байдалтай байна.

	Аймаг	Сум	СӨББ	ЕБС	ДБ	Нийт	Хүлээн авсан	Хүлээн өгөх бэлэн	Үлдсэн	Гүйцэтгэлийн хувь
I ээлж	14	50	39	71	54	164	132	6	26	84%
II ээлж	14	42	31	56	49	136	133	3	0	99%
III ээлж	17	127	99	140	89	328	134	61	133	59%
IV ээлж	17	75	78	67	53	168	25	12	131	22%
Бүгд		294	217	334	245	796	424	82		66%

Сургуулийн өмнөх боловсролын хүртээмж /Нийслэл/

2022-2023	2023-2024	2024-2025
141023	142978	142150
127278	132156	126022
90,2	92,9	88,6

СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮНГИЙН ХАРЬЦУУЛАЛТ

Он	Сургуулийн өмнөх	Ерөнхий боловсрол	
Улс			
2022	87,13	71,76	
2023	90,2	74,5	
2024	85,61	78,62	
Орон нутаг			
2022	86,8	71,06	
2023	90,0	74,0	
2024	86,0	78,06	

5.2. СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮН, ЦААШИД АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ САНАЛ

5.3. ЗӨВЛӨМЖ

НОМ ЗҮЙ

ХАВСРАЛТ